

ปัทมัญชร

แบบทดสอบภูมิบาลี

สำหรับผู้ศึกษาบาลีใหญ่และพระไตรปิฎก

พระมหาสมปอง มุทิโต

ศูนย์กลางการศึกษาบาลีใหญ่และพระไตรปิฎก

ศูนย์วิปัสสนากรรมฐานวิหารธรรม บ้านศรีวิราช ต.โสมเยี่ยม อ.น้ำโสม จ.อุดรธานี

ชื่อหนังสือ
ปทมัญชรี แบบทดสอบภูมิบาลี

ผู้รจนา
พระ

ผู้ปริวรรต
พระมหาสมปอง มุกีโต

ปีปริวรรต
พ.ศ. ๒๕๕๐

จัดพิมพ์
พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ..... เล่ม

หลักสูตรเรียน
บาลีใหญ่และพระไตรปิฎก ระดับ ๒
ศูนย์กลางการศึกษาบาลีใหญ่และพระไตรปิฎก
ศูนย์วิปัสสนากรรมฐานนันทารธรรม บ้านศรีวิราช ต.โสมเยี่ยม อ.น้ำโสม จ.อุดรธานี

คำนำ

นับตั้งแต่ยุคมนุษย์ต้นกัปมาถึงปัจจุบัน ภาษาบาลี มีชื่อเรียกหลายชื่อ เช่น มूलภาษา (ภาษาดั้งเดิมตั้งแต่มนุษย์ต้นกัป) ตันติภาษา (ภาษาที่สืบทอดต่อกันมา) ธัมมนิรุตติ (ภาษาหลักธรรม) สภาวนิรุตติ (ภาษาที่ทรงไว้ซึ่งเนื้อความที่เป็นสภาวะ ลักษณะ และอาการ) อริยภาษา (ภาษาของพระอริยเจ้ามีพระพุทธเจ้าเป็นต้น) มาคธี (ภาษาของคนชาวมคธ) ปาลีภาษา หรือ ภาษาบาลี (ภาษาที่รักษาไว้ซึ่งพระพุทธพจน์คือพระไตรปิฎก)

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงประกาศหลักธรรมในพระพุทธศาสนาด้วยภาษามาคธี เพราะพระองค์ตรัสรู้ที่แคว้นมคธ หลังจากพระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพานแล้ว ภาษามาคธีถูกเลือกให้เป็นภาษาจารึกคำสอนของพระพุทธเจ้าเอาไว้ เพราะเป็นภาษาที่มีคำบัญญัติตรงต่อสภาวปรมัตต์ชัดเจนมากกว่าภาษาอื่น ๆ เช่น สันสกฤต ปรากิต ปิสาจิกิ อับพภังสะ โสรเสณี เป็นต้น

ผู้ต้องการศึกษาหลักธรรมในพระพุทธศาสนาที่ถูกจารึกไว้ด้วยภาษาบาลี ควรศึกษานิรุตตินัยในภาษาบาลีให้เข้าใจอย่างถูกต้องก่อน จึงจะสามารถศึกษาภาษาอันมีเนื้อความลึกซึ้งในพระไตรปิฎกได้อย่างถูกต้อง

หนังสือ “ปทมัชชรี” ฉบับนี้ ได้แสดงวิธีการจำแนกบทที่มีนามวิภัติและอาชยตวิภัติประกอบอยู่ เพื่อขยายวิธีการแปลเนื้อความและการสัมพันธ์บทนาม เพื่อให้เห็นหน้าที่ของนาม(การกะ) เข้ากับบทกิริยาอาชยต เพื่อให้หน้าที่ของกิริยาอาชยต(วาจกะ) อย่างครบถ้วน

หนังสือนี้จึงเหมาะแก่ผู้ได้ศึกษาบาลีไวยากรณ์เบื้องต้นมาบ้างแล้ว และกำลังฝึกแปลบาลีเป็นไทย จะได้รู้วิธีสังเกตดูบทนามและบทอาชยต

เมื่อศึกษาด้วยความอุตสาหะอย่างใหญ่หลวง จักสำเร็จได้ดังประสงค์

Dr. Amol. J. Joshi

พระมหาสมปอง มุกีโต

ศูนย์วิปัสสนากรรมฐานนันทบุรีธรรม

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ปณามคาถา	๑
ปริจเฉทที่ ๑ ปุ่่งลิ่งคนาม	๒
ปุ่่งลิ่งค์ อการันด์	๒
ปุ่่งลิ่งค์ อีการันด์	๗
ปุ่่งลิ่งค์ อี้การันด์	๙
ปุ่่งลิ่งค์ อุกการันด์	๑๐
ปุ่่งลิ่งค์ อฺกการันด์	๑๖
ปุ่่งลิ่งค์ โอการันด์	๑๘
ปริจเฉทที่ ๒ อิตถीलิ่งคนาม	๑๙
อิตถीलิ่งค์ อากการันด์	๑๙
อิตถीलิ่งค์ อีการันด์	๒๐
อิตถीलิ่งค์ อี้การันด์	๒๑
อิตถीलิ่งค์ อุกการันด์	๒๒
อิตถीलิ่งค์ อฺกการันด์	๒๔
ปริจเฉทที่ ๓ นปุ่่งสกลิ่งคนาม	๒๕
นปุ่่งสกลิ่งค์ อการันด์	๒๕
นปุ่่งสกลิ่งค์ อีการันด์	๒๙
นปุ่่งสกลิ่งค์ อี้การันด์	๓๐
นปุ่่งสกลิ่งค์ อุกการันด์	๓๑
ปริจเฉทที่ ๔ สั้พพนาม	๓๒
ปริจเฉทที่ ๕ สั้ชชยา อลิ่งค์	๖๐
ปริจเฉทที่ ๖ สั้ชชยา ตीलิ่งค์ พหุพจน์	๖๗
ปริจเฉทที่ ๗ สั้ชชยา อิตถीलิ่งค์ เอกพจน์	๗๖
ปริจเฉทที่ ๘ สั้ชชยา นปุ่่งสกลิ่งค์ ทวีพจน์	๘๕

ปทมนุชรี

แบบทดสอบภูมิบาลี

สำหรับผู้เริ่มศึกษาบาลีใหญ่และพระไตรปิฎก

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส.

ปณามคาถา

นินฺรุตฺติกาโยทธิปารคํ ชินํ
วิสุทฺถธมฺมมฺญจ คณํ อนฺนุตฺตรํ
ติธา นมิตฺวา ปทมนุชรี มยา
กรียเต พาลกพุทฺธิวาทินา.

ข้าพเจ้า (พระ) นอบน้อมพระชินเจ้า ผู้เสด็จข้ามฝั่งแห่ง
มหาสมุทรคือความไม่รู้ ด้วยนาวาคือนิรุตติปฏิสัมภิตาด้วย
พระธรรมอันหมดจดอย่างวิเศษด้วย หมู่แห่งพระอริยสงฆ์
ผู้ยอดเยี่ยมด้วย ทั้ง ๓ ประการแล้ว จึงรจนาคัมภีร์ชื่อว่า
ปทมนุชรี เพื่อความเจริญแห่งปัญญาของผู้มีความรู้น้อย

ปริจเฉทที่ ๑ ปุลงิงคนาม

พุทธศัพท์ ปุลงิงค์ อकारันต์

๑. พุทุโธ เทวมนุสฺसानํ ฐมฺมํ เทเสสิ.
๒. พุทุธา เทวมนุสฺसानํ ฐมฺมํ อเทสิสฺสุ.
๓. โภ พุทุธ ตุมฺปิ โข มํ ปาลย.
๔. ภวนฺโต พุทุธา ตุมฺเหปิ โข มํ ปาเลถ.
๕. พุทุธํ ภควนฺตํ สกฺกจฺจํ วนฺทามหํ.
๖. พุทุธเ ภควนฺเต สกฺกจฺจํ วนฺทาม มยํ.
๗. พุทุธเน ภควตา ฐมฺโม เทสียเต.
๘. พุทุธเหภิ ภควนฺเตภิ ฐมฺโม เทสิโต.
๙. พุทุธเน ภควตา มหาชนเ สุจฺรติ.
๑๐. พุทุธเหภิ ภควนฺเตภิ สิวปทํ ынฺติ.
๑๑. พุทุธสฺส ภควโต ปฺุปุผํ ยชติ.
๑๒. พุทุธานํ ภควตํ ปฺุปุผานิ ยชติ.
๑๓. พุทุธา ภควตา สิวปทํ ลภยย.
๑๔. พุทุธเหภิ ภควนฺเตภิ ปภา นิจฺจฺรติ.
๑๕. พุทุธสฺส ภควโต อิทฺธิ กิ น กเร.
๑๖. พุทุธานํ ภควนฺตานํ อิทฺธิปาฏิหาริยานิ.
๑๗. พุทุธเ ภควนฺเต มหาชนเ ปสฺสีทติ.
๑๘. พุทุธेषุ ภควนฺเตสุ มนํ ปติฏฺฐิตํ.

อิติ ปจฺโม ปาโจ.

ราชศัพท์ ปุ่่งลิ่งค์ อการันต์

๑. ราชาปี มหาชนัน์ โตเสติ.
๒. ราชานอ มหาชนัน์ โตเสนุติ.
๓. โภ ราชา มหาชนัน์ ปาลย.
๔. ภวานุโต ราชานอ มหาชนัน์ ปาเลถ.
๕. ราชานัน์ ปสฺสติ มหาชนอ.
๖. ราชานอ ปสฺสนุติ มหาชนา.
๗. รณฺญา การียเต มหาปาสาทอ.
๘. ราชุหิ การาปีตา มหาวิหารา.
๙. รณฺญา มหาชนอ สฺขั จรติ.
๑๐. ราชุหิ มหาชนา สฺขั จรฺนุติ.
๑๑. รณฺโถ ปณฺณการัน์ เทติ มหาชนอ.
๑๒. ราชุนัน์ ปณฺณการัน์ เทนุติ มหาชนา.
๑๓. รณฺญา มหพุภยัน์ อฺปฺปชฺชติ.
๑๔. ราชุหิ มหพุภยานิ อฺปฺปชฺชนุติ.
๑๕. รณฺโถ วปฺปมงฺคลัน์ โหติ.
๑๖. ราชุนัน์ สพฺพภาภรณานิ โหนุติ.
๑๗. รณฺเถ มหาชนอ ปน ปสฺสีทติ.
๑๘. ราชุสฺ มหาชนา ปน ปสฺสีทฺนุติ.

อิติ ตติโย ปาโจ.

คจจนตคัพท์ ปุงลึงค์ อการันต์

๑. คจจันิ ยณณทตโต ปุริสั ภาริ หารยติ.
๒. คจจนตตา ยณณทตตตา ปุริสั กมมัม ภารยณติ.
๓. โภ คจจันิ ยณณทตตต ตวั มั ปาลย.
๔. ภานนโต คจจนตตา ยณณทตตตา มั ปาเลถ.
๕. คจจนตัม ยณณทตตัม กมพลัม ยาจยติ ทวิโซ.
๖. คจจนเต ยณณทตเต กมพลัม ยาจยติ ทวิโซ.
๗. คจจตตา ยณณทตเตน รุกโซ ปุพพานิ อวจียเต.
๘. คจจนเตหิ ยณณทตเตหิ รุกโซ ปุพพานิ อวจิตโต.
๙. คจจตตา ยณณทตเตน โภจิ มคคัม ชานาติ.
๑๐. คจจนเตหิ ยณณทตเตหิ เกจิ มคคัม ชานนติ.
๑๑. คจจโต ยณณทตตสส จตตัม ธารยเต.
๑๒. คจจตัม ยณณทตตตานันิ จตตานิ ธารยนเต.
๑๓. คจจตตา ยณณทตตสสมา ภยัม นุปปชชติ.
๑๔. คจจนเตหิ ยณณทตเตหิ ภยานิ นุปปชชนติ.
๑๕. คจจโต ยณณทตตสส จตโต โหติ.
๑๖. คจจตัม ยณณทตตตานันิ อารณานิ โहनติ.
๑๗. คจจนเต ยณณทตเต โภจิ ปสัทติ.
๑๘. คจจนเตสสุ ยณณทตเตสสุ เกจิ ปสัทนติ.

อิติ ปณจโม ปาโจ.

อาทิศัพท์ ปุลงิงค์ อิการันต์

๑. อาทิ พนุธิยเต สมคฺเคน สงฺเขน.
๒. อาทโย พนุธิยนฺเต สมคฺเคหิ ภิกฺขุหิ.
๓. โภ อาทิ ตวํ ที่ฆกาลํ ปวตฺเตหิ.
๔. ภวนฺโต อาที ตุมฺहे ที่ฆกาลํ ปวตฺเตถ.
๕. อาที ปสฺสติ สมคฺโค สงฺโฆ จ.
๖. อาทโย ปสฺสติ ภิกฺขุ สงฺโฆ จ.
๗. อาทีนา ปริสุทฺเธน ปน ภูยเต.
๘. อาทีหิ ปริสุทฺเธหิ ปน ภูยเต.
๙. อาทีนา สมคฺโค สงฺโฆ สุจฺรติ.
๑๐. อาทีหิ ภิกฺขุ สงฺโฆ สุจฺรติ.
๑๑. อาทีโน เกจิ อุปกฺรณํ เทติ.
๑๒. อาทีนํ เกจิ อุปกฺรณํ เทนฺติ.
๑๓. อาทีนา สมคฺโค สงฺโฆ อเปติ.
๑๔. อาทีหิ ภิกฺขุสงฺโฆ อเปติ.
๑๕. อาทีสุส อุปกฺการิกา โช ปน โหติ.
๑๖. อาทีนํ อุปกฺการิกาโยปิ โหณฺติ.
๑๗. อาทีมฺหิ สมคฺโค สงฺโฆ นิสีทติ.
๑๘. อาทีสุ ภิกฺขุ สงฺโฆปิ นิสีทติ.

อิติ สดตฺโม ปาโร.

ภิกขุศัพท์ ทณฺฑีศัพท์ ปุํลึงค์ อุการันต์

๑. ภิกขุ มหาราชานํ ฌมฺมํ ภณฺติ.
๒. ภิกขุ มหาราชานํ ฌมฺมํ ภณฺนฺติ.
๓. โภ ภิกขุ ปณฺตีตํ ฌมฺมํ เทเสหิ.
๔. ภวานฺโต ภิกขุ ปณฺตีตํ ฌมฺมํ เทเสถ.
๕. ภิกขุํ สกุกจฺจํ ปณฺมามหํ.
๖. ภิกขุ สกุกจฺจํ ปณฺมาม มยํ.
๗. ภิกขุณา สทฺธมฺโม เทสียเต.
๘. ภิกขุหิ สทฺธมฺโม สฺเทสิโต.
๙. ภิกขุณา โลเก สคฺคํ คจฺจติ.
๑๐. ภิกขุหิ มหาชนา สคฺคํ คจฺจนฺติ.
๑๑. ภิกขุสฺส ทานํ เทติ สปุปรุโส.
๑๒. ภิกขุณํ ทานํ เทนฺติ สปุปรุสา.
๑๓. ภิกขุณา สคฺคํ ลเภยฺย สปุปรุโส.
๑๔. ภิกขุหิ สคฺคํ ลเภยฺยํ สปุปรุสา.
๑๕. ภิกขุโน ปตฺตจิวรมฺปิ ภวติ.
๑๖. ภิกขุณํ ปตฺตจิวรํ ภวณฺติ.
๑๗. ภิกขุสฺมี เม รมฺติ มโน.
๑๘. ภิกขุสฺ สทฺธโร สปุปรุโส ปสฺสีทติ.

อิติ นวโม ปาโจ.

ปิตุศัพท์ ปุลงิณคฺ อุการันตฺ

๑. ปีตาปี ปุตฺตํ โภชนํ โภชยติ.
๒. ปีตโร ปุตฺเต โภชนํ โภชยณฺติ.
๓. โภ ปีตา ตวมฺปี โภชนํ โภเชหิ.
๔. ภานฺโต ปีตโร ตุมฺहे โภชนํ โภเชถ.
๕. ปีตรํ สกุกจจํ โปเสติ ปุตฺโต.
๖. ปีตเร สกุกจจํ โปเสนฺติ ปุตฺตา.
๗. ปีตรา ปุตฺโต กุสลํ การापียเต.
๘. ปีตเรหิ ปุตฺโต กุสลํ การापียเต.
๙. ปีตรา ปุตฺโตปี สุขํ ปาปฺณมาติ.
๑๐. ปีตเรหิ ภคินิโย สุขํ ปาปฺณนฺติ.
๑๑. ปีตฺสฺส อนฺนปानํ เทติ ปุตฺโต.
๑๒. ปีตรานํ อนฺนปानํ เทนฺติ ปุตฺตา.
๑๓. ปีตรา อนฺตรธายาติ ปุตฺโต.
๑๔. ปีตฺโน ปาเท อภิวนฺนฺติ ปุตฺโต.
๑๕. ปีตรานํ ปาเท อภิวนฺนฺติ ปุตฺตา.
๑๖. ปีตริ ปุตฺโตตฺโรไซ ปสฺสิทฺติ.
๑๗. ปีตเรสุ ปุตฺโตโรโส ปสฺสิทฺติ.

อิติ เตรสฺไม ปาโจ.

ภนตุศัพท์ ปุ่ลลลค์ อูกอรันต์

๑. ภนตณ ภคินล กุสลั กอรณปยตล.
๒. ภนตโร ภคินล กุสลณล กอรณปยนตล.
๓. โภ ภนตณ ตวมปะล กุสลั กโรหล.
๔. ภนวนตอ ภนตโร ตุมเห กุสลณล กโรล.
๕. ภนตรั กมมม กอรยตล ปุพพชล.
๖. ภนตเร กมเม กอรยนตล ปุพพชณ.
๗. ภนตรา สงโฆ ภตตัม โภชณปยเต.
๘. ภนตเรหล สงโฆ ภตตัม โภชณปโต.
๙. ภนตรา ภคินลปะล สขัม ปณปณณตล.
๑๐. ภนตเรหล ภคินลโย สขัม ปณปณณตล.
๑๑. ภนตสุส วตถณจ ทททตล ปุพพชล.
๑๒. ภนตรณนั วตถณล ทททตล ปุพพชณ.
๑๓. ภนตรา อนตตรชณยตล ภคินลปะล.
๑๔. ภนตเรหล อนตตรชณยนตล ภคินลโย.
๑๕. ภนตุนอ เขตตวตถณล ปน วลชชนตล.
๑๖. ภนตรณนั เขตตวตถณล ปน วลชชนตล.
๑๗. ภนตริ เชฎโจ สมมณ ปสลทตล.
๑๘. ภนตเรสุ เชฎจณ สมมณ ปสลทนตล.

อลตล จุททสมอ ปณโจ.

ปริจเฉทที่ ๒ อิตถीलิ่งคณาม

กณณาคัพพ์ อิตถीलิ่งค อาการันต์

๑. กณณวา ทาสี กมมํ การาปยติ.
๒. กณณวโย ทาสี กมเม การาปยนฺติ.
๓. โภติ กณณเว ตวมปิ กุสลํ กโรหิ.
๔. โภติโย กณณวโย ตุมเห กุสลํ กโรถ.
๕. กณณํ กุสลํ การาเปติ มาตา.
๖. กณณวโย กุสลานิ กาเรนฺติ มาตาปิตโร.
๗. กณณาย ติลานิปิ ภชฺชียนฺเต.
๘. กณณahi ฐณณานิปิ ภชฺชียนฺเต.
๙. กณณาย โภจิ ปุริโส สฺจจติ.
๑๐. กณณahi เกจิ ปุริสา สฺจจนฺติ.
๑๑. กณณาย อาภรณานิ ททาติ ปุริโส.
๑๒. กณณานํ อาภรณานิ ททาติ ปุริโส.
๑๓. กณณาย อเปติ โภจิ ปุริโส.
๑๔. กณณahi อเปนฺติ เกจิ ปุริสา.
๑๕. กณณาย วตฺถาภรณานิปิ โหนฺติ.
๑๖. กณณานํ วตฺถาภรณานิปิ โหนฺติ.
๑๗. กณณายํ โภจิ ปุริโส ปสฺสีทติ.
๑๘. กณณาสฺส เกจิ ปุริสา ปสฺสีทนฺติ.

อิตติ ปจโฆ ปาโฆ.

รตติศัพท์ อิตถิลิงค์ อิการันต์

๑. รตติ ชุณฺหา สมฺมา วิโรจติ.
๒. รตติโย ชุณฺหาโย วิโรจนฺติ.
๓. เห รตติ ชุณฺหา สมฺมา วิโรจ.
๔. เห รตติโย ชุณฺหาโย วิโรจถ.
๕. รตตี น โอลเเกตฺวา ฅมฺมํ สฺสฺสณฺมิ.
๖. รตติโย น โอลเเกตฺวา ฅมฺมํ สฺสฺสณฺม.
๗. รตติยา โย เกจิ มคฺโค รุณฺธิยติ.
๘. รตตีหิ เย เกจิ มคฺคา รุณฺธิยนฺติ.
๙. รตติยา โจรเชฏฺโง โจรยติ.
๑๐. รตตีหิ โจรเชฏฺจา โจรยนฺติ.
๑๑. รตติยา ทิปํ ททาทิ ทิปกาเล.
๑๒. รตตินํ ทิปํ ททนฺติ ทิปกาเล.
๑๓. รตติยา โภชนา อปฺปฏฺวิโรโต.
๑๔. รตตีหิ โภชเนหิ อปฺปฏฺวิโรโต.
๑๕. รตติยา ฆนฺนํ อคฺคาโรปิ โหติ.
๑๖. รตตินํ ฆนฺนํ อคฺคาโรปิ โหนฺติ.
๑๗. รตติยํ สฺสุริโย น ปาตุภวติ.
๑๘. รตติสฺสุ อหฺงการา โคจริ คณฺหนฺติ.

อิตติ ทุตติโย ปาโง.

นทีศัพท์ อิตถิลิงค์ อีการ์นัต

๑. นที อวิจเฉทปุปวัตติ สนฺทติ.
๒. นทีโย อวิจเฉทปุปวัตตี สนฺทนฺติ.
๓. เห นที อวิจเฉทปุปวัตติ ชลํ ทท.
๔. เห นที อวิจเฉทปุปวัตตี ชลํ ททถ.
๕. นที อวิจเฉทปุปวัตตี ปสฺสติ.
๖. นทีโย อวิจเฉทปุปวัตติโย ปสฺสติ.
๗. นทียา อาโป นิจฺจํ วุยฺหเต.
๘. นทีหิ อาโป นิจฺจํ วุยฺหเต.
๙. นทียา เขตฺตํ วปฺติ กสฺสโก.
๑๐. นทีหิ เขตฺตานิ วปฺนฺติ กสฺสกา.
๑๑. นทียา วิสํ ททาทิ โกจิ พาลो.
๑๒. นทีนํ วิสํ ททนฺติ เกจิ พาลา.
๑๓. นทียา ปภวฺนฺติ กุณฺนทีโย.
๑๔. นทียา โข ปน มโหไซ ภาวติ.
๑๕. นทีนํ โข ปน มโหไซ ภาวติ.
๑๖. นทียํ มจฺจนฺสมฺมุโห ปน วิจฺรติ.
๑๗. นทีสุ มจฺจนฺกจฺจนฺปาทโย วิจฺรนฺติ.

อิตติ ตติโย ปาโง.

ยาคุศัพท์ อิตถิลิงค์ อุการันต์

๑. ยาคุ ปจฺจเต ยถฺยทตฺเตน.
๒. ยาคุโย ปจฺจนฺเต ยถฺยทตฺเตน.
๓. เห ยาคุ ตฺวํ ปน ชุทํ ฆน.
๔. เห ยาคุโย ตฺมฺเห ชุทํ ฆนถ.
๕. ยาคุํ ปิพฺติ โย โกจิ ชโน.
๖. ยาคุโย ปิพฺนฺติ เย เกจิ ชนา.
๗. ยาคุยา ปน อฺทรคฺคิ หญฺยติ.
๘. ยาคฺหิ ปน อฺทรคฺคิ หญฺยนฺติ.
๙. ยาคุยา โกจิ โรโค วุสฺมมฺติ.
๑๐. ยาคฺหิ เกจิ โรคา วุสฺมมฺนฺติ.
๑๑. ยาคุยา ปน ลวณํ ททาติ สฺฐโท.
๑๒. ยาคฺณํ ลวณานิ ททฺนฺติ สฺฐทา.
๑๓. ยาคุยา โไซ ปน ฐฺโม อเปติ.
๑๔. ยาคฺหิ โไซ ปน ฐฺมา อเปนฺติ.
๑๕. ยาคุยา โไซ ปน อฺณฺโห วิชฺชติ.
๑๖. ยาคฺณํ โไซ ปน อฺณฺหา วิชฺชนฺติ.
๑๗. ยาคุยํ ปน ลิตฺถานิ โหนฺติ.
๑๘. ยาคุสุ ปน ลิตฺถานิ โหนฺติ.

อิตติ จตฺตุโถ ปาโร.

มาตุศัพท์ อิตถิลิงค์ อุการันต์

๑. มาตา ปุตฺตํ โภชนํ โภชยติ.
๒. มาตโร ปุตฺเต โภชนํ โภชยนฺติ.
๓. โภติ มาตา ตวํ ปน จิรํ ชิวํ.
๔. โภติโย มาตโร ตุมฺहे จิรํ ชิวถ.
๕. มาตริํ โปเสติ ปุตฺโตตฺตรชปิ.
๖. มาตเร โปเสนฺติ ปุตฺโตตฺตรชาปิ.
๗. มาตรา ปุตฺโต ภาตฺตํ โภชาปิยเต.
๘. มาตเรหิ ปุตฺโต ภาตฺตํ โภชาปิโต.
๙. มาตรา ปุตฺโตปิ สุขํ ปาปฺณมาติ.
๑๐. มาตเรหิ ปุตฺตาปิ สุขํ ปาปฺณนฺติ.
๑๑. มาตุยา อนนํ ททาติ ปุตฺโตปิ.
๑๒. มาตฺรานํ วตฺถานิ ททนฺติ ปุตฺตาปิ.
๑๓. มาตรา ปน อนุตฺรธายติ ปุตฺโต.
๑๔. มาตเรหิ อนุตฺรธายนฺติ ปุตฺตา.
๑๕. มาตุยา ปน ปุตฺตาปิ พหฺโว โหนฺติ.
๑๖. มาตฺรานํ ปุตฺตาปิ พหฺโว โหนฺติ.
๑๗. มาตริ ปน โอรโส ปุตฺโต ปสฺสีทติ.
๑๘. มาตเรสุ เย เกจิ ปุตฺตา ปสฺสีทนฺติ.

อิติ ปญจโม ปาโจ.

ชมพู่ศัพท์ อิตถิลิงค์ อูการันต์

๑. ชมพู ปน อนุภุตตา ตถาคเตน.
๒. ชมพูโย อนุภุตตโย ตถาคเตหิ.
๓. เห ชมพู ชมพูพนทมิปี เทหิ.
๔. เห ชมพูโย ชมพูพนทมิปี เทถ.
๕. ชมพู ปน ปสฺสติ โย โภจि.
๖. ชมพูโย ปสฺสนฺติ เย เกจि.
๗. ชมพูยา อฺทรรคฺติ ปน ปภฺวิหณฺนเต.
๘. ชมพูหิ อฺทรรคฺติ ปน ปภฺวิหณฺนเต.
๙. ชมพูยา โข ปน โย โภจิ ชีวติ.
๑๐. ชมพูหิ โข ปน เย เกจि ชีวฺนฺติ.
๑๑. ชมพูยา ปน สฺลิลาฆเต โย โภจิ.
๑๒. ชมพูณํ ปน สฺลิลาฆเต มหาชน.
๑๓. ชมพูยา โข ปน ชมพูพนทํ ชายติ.
๑๔. ชมพูหิ โข ปน ชมพูพนทํ อฺปฺปชฺชติ.
๑๕. ชมพูยา ปน มธฺรฺรโสชา โหติ.
๑๖. ชมพูณํ มธฺรฺรโสชาโย โหนฺติ.
๑๗. ชมพูยํ โข ปน ชมพูพนทํ อตฺถิ.
๑๘. ชมพูสฺ ปน ชมพูพนทานิ วิชฺชนฺติ.

อิตติ ฉฺฉฺโจ ปาโจ.

อิตติ ปทุมธานี อิตถิลิงคนามานํ ทฺติโย ปริจฺเจโท.

ปริจเฉทที่ ๓ นปฺงสกลิงคนาม

จิตตคััพท์ นปฺงสกลิงค์ อการันต์

๑. จิตตํ อตฺตโน สนฺदानํ วิชานาติ.
๒. จิตฺตานิ อตฺตโน สตฺตานํ วิชานนฺติ.
๓. เห จิตฺต อตฺตโน สนฺदानํ วิชานาหิ.
๔. เห จิตฺตานิ อตฺตโน สนฺदानํ วิชานาถ.
๕. จิตตํ สญฺญเมสฺสนฺติ เย เกจิ ชนา.
๖. จิตฺตานิ สญฺญเมสฺสนฺติ เย เกจิ.
๗. จิตฺเตน สพฺโพปิ ชโน นียฺยเต.
๘. จิตฺเตหิ สพฺโพปิ ชโน นียฺยเต.
๙. จิตฺเตน สํกิลิสฺสติ มานโว.
๑๐. จิตฺเตหิ วิสฺสุชฺฌติ โภจิมานโว.
๑๑. จิตฺตสฺส โอวาทํ เทติ โภจิ ชโน.
๑๒. จิตฺตานํ โอวาทํ เทนฺติ เกจิ ชนา.
๑๓. จิตฺตสฺมา อารมฺมณํ อฺปฺปชฺชติ.
๑๔. จิตฺเตหิ อารมฺมณานิ อฺปฺปชฺชนฺติ.
๑๕. จิตฺตสฺส อนิจฺจธมฺมสฺส วสฺมนวฺคฺคู.
๑๖. จิตฺตานํ ปริวิตกฺโก อฺทปาหิ.
๑๗. จิตฺเต อรฺกฺขิตฺเต กายกมฺมํ อรฺกฺขิตฺตํ.
๑๘. จิตฺเตสฺสุ คฺตฺเตสฺสุ กายกมฺมํ รฺกฺขิตฺตํ.

อิติ ปจฺโม ปาโจ.

มณัศัพท์ นปุงสกลิงค์ อकारันต์

๑. มนํ อตฺตโน สนฺตานิ มณฺยติ.
๒. มนานิ อตฺตโน สตฺตานิ มณฺยन्ติ.
๓. เท มน อตฺตโน สนฺตานิ มณฺยาหิ.
๔. เท มนานิ อตฺตโน สนฺตานิ มณฺยถ.
๕. มนํ ปสาเทตฺวา สคฺคํ คมิสฺสามิ.
๖. มเน ปสาเทตฺวา สคฺคํ คมิสฺสาม.
๗. มเนน กุสลากุสลกมฺมํ กตํ.
๘. มเนหิ กุสลากุสลกมฺมานิ กตานิ.
๙. मनसा ऋम्मं विधानादि योकावज्ज्ञे.
๑๐. มเนหิ ฐมฺมํ วิชานนฺติ โยคาवจฺร.
๑๑. मनसो पणुज्ज्ञสฺส โยวาทำ ททาติ.
๑๒. มนานิ ปณฺญานํ โยวาทำ ททฺนฺติ.
๑๓. मनसा ปน อารมฺมณํ อุปฺปชฺชติ.
๑๔. มเนหิ อารมฺมณานิ อุปฺปชฺชนฺติ.
๑๕. मनसो अनिज्ज्ञमฺมสฺส วสฺมนวคฺ.
๑๖. มนานิ ปน ปริวิตกฺโก อุทปาหิ.
๑๗. มเน อรฺกฺขิตฺเต กายกมฺมํ อรฺกฺขิตํ.
๑๘. มเนสุ คฺคฺเตสุ กายกมฺมํ รฺกฺขิตํ.

อิตติ ทฺติโย ปาโจะ.

คุณวณตุศัพท์ นปฺงสกลิงค์ อการันต์

๑. คุณวํ กุลํ ปน ปุณฺณํ กโรติ.
๒. คุณวณฺดา กุลาณี ปุณฺณํ กโรนฺติ.
๓. โภ คุณวํ กุลํ ปุณฺณํ กโรหิ.
๔. ภวฺนโต คุณวณฺดา กุลาณี ปุณฺณํ กโรถ.
๕. คุณวณฺตํ กุลํ ปสฺสตี โย โภจि.
๖. คุณวณฺเต กุเล ปสฺสนฺติ เย เกจि.
๗. คุณวณฺเตน กุเลน วิหาโร การิโต.
๘. คุณวณฺเตหิ กุเลหิ วิหารา การิตา.
๙. คุณวณฺเตน กุเลน โลเก สฺจรติ.
๑๐. คุณวณฺเตหิ กุเลหิ โลกา สฺจรณฺติ.
๑๑. คุณวโต กุลสฺส ฌนํ ททาตี ฌนฺวา.
๑๒. คุณวตํ กุลานํ ฌนํ ททณฺติ ฌนฺวณฺดา.
๑๓. คุณวตา กุลมฺหา น อเปตี โย โภจิ.
๑๔. คุณวณฺเตหิ กุเลหิ น อเปณฺติ เย เกจิ.
๑๕. คุณวโต กุลสฺส คุณฆเโส โหตี.
๑๖. คุณวณฺตานํ กุลานํ คุณฆเสภา โหนฺติ.
๑๗. คุณวณฺเต กุเลปี เม รมตี มโน.
๑๘. คุณวณฺเตสุ กุเลสุ มนํ ปตฺติจฺจิตฺตํ.

อิติ ตติโย ปาโจ.

คจจนตศัพท์ นปุงสกลิงค์ อकारันต์

๑. คจจัน คจจันวํ สุนทรวํ นิพพาณํ คจจจติ.
๒. คจจจนตฺตา คจจจนตฺตา นิพพาณํ คจจจนตติ.
๓. โภ คจจจัน คจจจันวํ ตฺวํ ปน สจฺจตี คจจจหาหิ.
๔. ภวานโต คจจจนตฺตา คจจจนตฺตา สจฺจตี คจจจถ.
๕. คจจจจนตํ คจจจจนตํ ปสฺสตี เอกจฺจโจ.
๖. คจจจจนตเต คจจจจนตเต ปสฺสตี เอกจฺจโจ.
๗. คจจจจตา คจจจจนตเตน สจฺจตี สจฺจเต.
๘. คจจจจนตเตหิ คจจจจนตเตหิ ปุปฺปํ คคฺคหเต.
๙. คจจจจตา คจจจจนตเตน โลกํ สจฺจจติ.
๑๐. คจจจจนตเตหิ คจจจจนตเตหิ สจฺจํ ปาปฺปณาตี.
๑๑. คจจจจโต คจจจจนตตฺสส อญฺจคิณาตี ชโน.
๑๒. คจจจจตํ คจจจจนตตํ ปตฺติคิณาตี ชโน.
๑๓. คจจจจตา คจจจจนตตมฺหา อเปตี เอกจฺจโจ.
๑๔. คจจจจจนตเตหิ คจจจจนตเตหิ อเปนฺตี เอกจฺจเจ.
๑๕. คจจจจโต คจจจจนตตฺสส มาตาปิตโร.
๑๖. คจจจจตํ คจจจจนตตํ นามโคตฺตฺตาหิ.
๑๗. คจจจจจนตเต คจจจจนตเต เม รมตี มโน.
๑๘. คจจจจจนตเตสฺส คจจจจนตเตสฺส มนํ ปตฺติภูจฺจิตํ.

อิติ จตฺตฺโต ปาโจ.

อฏฺฐจิกัฬฑ์ นปฺงสกลิงคั อิการันต์

๑. อฏฺฐจิ สงขลิกั สรึรึ ปฏฺฐิกุณฺลั โหติ.
๒. อฏฺฐจึนิ ปุณฺชกิตานิ ปฏฺฐิกุณฺลानิ โหนฺติ.
๓. เห อฏฺฐจิ สงขลิกั ตฺวั อนิจฺจโต ปสฺส.
๔. เห อฏฺฐจึนิ เสตานิ อนิจฺจโต ปสฺสถ.
๕. อฏฺฐจึ สมนฺสโลหิตั อสฺสภโต ปสฺสตี.
๖. อฏฺฐจึนิ ปุณฺชกิตานิ อนิจฺจโต ปสฺสตี.
๗. อฏฺฐจึนา กาเยน ยั กิณฺจึ รูปั นิมนฺตี.
๘. อฏฺฐจึหิ กาเยหิ ยั กิณฺจึ รูปั นิมนฺตี.
๙. อฏฺฐจึนา นิมนฺตเตน ภิกฺขุ มคฺคั ภาเวตี.
๑๐. อฏฺฐจึหิ นิมนฺตเตหิ ภิกฺขุ มคฺคั ภาเวนฺตี.
๑๑. อฏฺฐจึโน กายสฺส โอวาทั เทตี เอกฺจฺโจ.
๑๒. อฏฺฐจึนั กายานั โอวาทิ เทนฺตี เอกฺจฺเจ.
๑๓. อฏฺฐจึมหา กายสฺมา อเปตี โยคาวจโร.
๑๔. อฏฺฐจึหิ กาเยหิ อเปนฺตี โยคาวจรา.
๑๕. อฏฺฐจึโน กายสฺส ปรีคฺคโห โหติ.
๑๖. อฏฺฐจึนั กายานั ปรีคฺคโห โหติ.
๑๗. อฏฺฐจึนิ กาเย โยคาวจโร นปฺปสึทตี.
๑๘. อฏฺฐจึสฺสุ กาเยสฺสุ โยคาวจรา นปฺปสึทฺทตี.

อิตี ปณฺจโม ปาโจ.

ทฤษฎีศัพท์ นปุงสกลิงค์ อีการันต์

๑. ทฤษฎี ปน ปุริสํ กมมํ การาปยติ.
๒. ทฤษฎีนิ ปุริสํ กมมํ การาปยนติ.
๓. โภ ทฤษฎี ตวํ ปน กมมํ กโรหิ.
๔. ภานโต ทฤษฎีนิ ตุมฺเห กมมํ กโรถ.
๕. ทฤษฎี ทฤษฎกมมํ การยติ อมจฺโจ.
๖. ทฤษฎีนิ ทฤษฎกมเม การยนติ อมจฺจา.
๗. ทฤษฎีนา ชโน ทฤษฎกมมํ เวทียเต.
๘. ทฤษฎีหิ ชโน ทฤษฎกมมํ เวทิโต.
๙. ทฤษฎีนา โย โภจि ปน สนฺตชฺเชติ.
๑๐. ทฤษฎีหิ เย เกจि ปน สนฺตชฺเชนฺติ.
๑๑. ทฤษฎีโน ทฤษฎกมมํ เทติ อมจฺโจ.
๑๒. ทฤษฎีนํ ทฤษฎกมมํ เทนฺติ อมจฺจา.
๑๓. ทฤษฎีนา อเปติ โย โภจิ ปุริโส.
๑๔. ทฤษฎีหิ อเปนฺติ เย เกจि ปุริสา.
๑๕. ทฤษฎีโน โย โภจิ ปริคฺคฺโห โหติ.
๑๖. ทฤษฎีนํ เย เกจิ ปริคฺคฺหา โहनฺติ.
๑๗. ทฤษฎีนิ ปน เม มโน น รมติ.
๑๘. ทฤษฎีสํ โข ปน เม มนา น รมนฺติ.

อิติ ฦจฺโจ ปาโจ.

อายุศัพท์ นปฺงสกลิงค์ อุการันต์

๑. อายุ จสุสา ปน ปริกฺชิโณ อโหสิ.
๒. อายุนิ ปน เตสํ ปริกฺชิณา อหะลฺ.
๓. เห อายุ ตฺวํ ปน ชีวิตํ ปาเลหิ.
๔. เห อายุนิ ตฺมุเห ชีวิตํ ปาลเถ.
๕. อายุํ อรูปฺถมมํ ปสฺสติ สมฺมา สมฺพุทฺโธ.
๖. อายุนิ อรูปฺถมเม ปสฺสติ โลกนาโถ.
๗. อายุนา อรูปฺถมเมน ชีวิตํ ปวตฺติตํ.
๘. อายุหิ อรูปฺถมเมหิ ชีวิตํ ปวตฺติตํ.
๙. อายุนา อรูปฺถมเมน โลกโ ชีวติ.
๑๐. อายุหิ อรูปฺถมเมหิ โลกา ชีวนฺติ.
๑๑. อายุโน รุจฺจติ สพุเปปี ชโน.
๑๒. อายุณํ รุจฺจนฺติ สพุเพปี ชนา.
๑๓. อายุนา โข ปน อเปติ ชีวิตฺมปิ.
๑๔. อายุหิ โข ปน อเปนฺติ ชีวิตานิ.
๑๕. อายุโน ปน ปรีหาโร โหติ สพุพทา.
๑๖. อายุณํ ปน ปรีหาโร โหติ สพุพทา.
๑๗. อายุมฺหิ โข ปน มนํ ปติฏฺฐิตํ สพุพทา.
๑๘. อายุสุ โข ปน มนํ ปติฏฺฐิตํ สพุพทา.

อิติ สตฺตโม ปาโจ.

อิติ ปทมณฺชริยา นปฺงสกลิงฺคนามานํ ตติโย ปริจฺเฉท.

ปริจเฉทที่ ๔ สัพพนาม ติลิงค์

อิโต ปริ ปวกุขามิ	สพพนามัม จ ตสฺส มัม
นามัม จ โยชิตัม นานา	นาเมเหว วิเสสโต.
ยานิ โหนฺติ ติลิงฺคานิ	อนุกูลานิ ยานิ จ
ติลิงฺคานัม วิเสเสน	ปทานेतานิ นามโต.
สพฺพสาธารณา กานิ	นามานิเยว อตฺถโต
สพฺพนามานิ วุจฺจนฺติ	สตฺตวีสติ สงฺขโต.
เตสุ กานิจิ รูปฺเปหิ	เสสาณฺเณหิ จ ยฺชฺชเร
กานิจิ ปน สเหว	เอเตสํ ลกฺขณัม อิทํ.
เอตสฺมา ลกฺขณา มุตฺตัม	น ปทํ สพฺพนามิกัม
ตสฺมาตีตาปโย สทฺทา	คุณนามานิ วุจฺจเร.

ปฺงลิ่งค์

สพฺโพ โสตริ นาวาหิ	มหาตติตฺเถ มหาชนฺ
สพฺเพ อนฺตรธายนฺติ	สตฺมายฺคเต สติ.
โภ สพฺพา ภูต กฺลฺยาณัม	กโรหิ กุสลา สทา
โภ สพฺเพ ปุริสา ภทฺทํ	กโรถ กุสลํ สทา.
สพฺพัม ภณฺทํ สโมธาย	ตฺถุจฺจิตฺโต มหิปติ
สพฺเพ โภชาปยิ เต ตู	สา น ชียิตฺถ โภชนัม.
สพฺเพน สาธฺโลเกน	อนุกฺตฺตํ สุภํ ผลัม
สพฺเพหิ สาธฺชนฺตฺหิ	อนุกฺตฺตํ กมฺมผลัม.

สพฺเพน	ปุณฺณกมฺเมน	ปฺปโปติ	วิปฺปลํ	สุขํ
สพฺเพหิ	คฺคุณวฺนฺเตหิ	ปฺปโปนฺติ	วิปฺปลํ	สุขํ.
สพฺพสฺส	ภิกฺขุสงฺฆสฺส	มฺหาทานํ	ททฺนฺติ	จ
สพฺเพสํ	สีลวฺนฺตานํ	ทานํ	เทนฺติ	มฺหาชนา.
สพฺพสฺมา	สาธฺโลกสฺมา	อปฺเนตฺตีติ	ทฺพฺทฺธิโน	
สพฺเพหิ	ภควฺนฺเตหิ	นิจฺฉรฺนฺติ	ฉ	รํสีโย.
สพฺพสฺส	ปุณฺณกมฺมสฺส	วิปาโก	โหติ	สพฺพทา
สพฺเพสํ	สีลวฺนฺตานํ	สีลคฺนฺโธ	อนฺตฺตโร.	
สพฺพสฺมี	พฺพทฺธมฺเม	จ	สทา	รมติ
สพฺเพสุ	จ	วิหาเรสุ	ธฺฎเป	กาเรสิ
			ชตฺตีโย.	

อิติ ปจฺโม ปาโจ.

อิติติลิ่งค์

สพฺพทา	อลงฺกตา	ลงฺกา	เถรสฺส	วีย	อาสิ	จ
สพฺพทา	เต	ผาสฺสุกา	ภคฺคา	คหฺกฺกุณฺ์	วิสํ	ชิตํ.
โภ	สพฺเพ	จ	ปฺเช	ตฺวมฺปิ	ทานํ	ททาหิ
โภ	สพฺพทาโย	ปฺชา	ตฺมฺเห	สีลํ	รฺกฺขถ	สพฺพทา.
สพฺพํ	ทฺธิจฺฉิ	ชฺหิตฺวาน	สมฺมาทฺธิจฺฉิ	จ	ภวเย	
สพฺพทาโย	ทฺธิจฺฉิโย	หนฺตฺวา	เขมํ	คจฺฉนฺติ	ปญฺชิตา.	
สพฺพสฺสา	อสฺสุ	กญฺณาย	นิจฺจํ	กมฺมํ	กรียเต	
สพฺพทาหิ	จาปิ	อิติถิ	ปาปกมฺมํ	กรียเต.		

สพฺพสฺสา ปน วิชฺชชย	ชีวนฺตฺติ มหาชนา
สพฺพหิ จ นทีเหว	เขตต์ วปติ กสฺสโก.
สพฺพสฺสา อสฺสุ กณฺณาย	จิตต์ นเทติ ปณฺชิโต
สพฺพาสานํ นทีนํ จ	วิสํ นเทติ ปณฺชิโต.
สพฺพสฺสา ปน ตณฺหาย	วิมุตฺตสฺส นตฺถิ ภัย
สพฺพหิ ปน กณฺณหิ	อภฺริวปาญคณา อัย.
สพฺพสฺสา อสฺสุ กณฺณาย	อาภรณํ มโนรมํ
สพฺพาสํ ปน คจฺจคานํ	มโหโฆ โหติ สพฺพทา.
สพฺพสฺสา เนว กณฺณาย	จิตต์ รมติ ปณฺชิโต
สพฺพาสู เจว คจฺจคาสู	มจฺจนา จรณฺติ สพฺพทา.

อิติ ทฺติโย ปาโจ.

นปฺงสกลิงค์

สพฺพํ ปุณฺณณฺหิ นิสฺเสสํ	มนุสฺสตฺเต สมิชฺฌติ
สพฺพานิ อสฺสุ จิตฺตานิ	สยเมวปิ ภิชฺชเร.
โภ สพฺพทา ภูตกฺลยาณํ	ปุณฺณํ กโรหิ สพฺพทา
โภ สพฺพานิ จ ภูตานิ	ปุณฺณํ กโรถ สพฺพทา.
สพฺพํ ภณฺฑํ สมากาย	ปารํ ตินฺนุณฺสิ พุราหุมนเ
สพฺพานิ อสฺสุ ปุณฺณานิ	กตฺวาน ติทิวิ คโต.
สพฺพเพน ปน ภูเตน	อนฺนุคฺตต์ กมฺมผลํ
สพฺพเพหิ คฺควนฺเตหิ	ปุณฺณกมฺมํ กรียฺยเต.

สพฺเพน	ปุณฺณกมฺเมน	ปบุโปติ	วิปุลํ	สุขํ
สพฺเพหิ	คุณฺวณฺเตหิ	สุจฺรณฺติ	พหุชฺชนา.	
สพฺพสฺส	คุณฺวณฺตสฺส	ทานํ	ททฺเขยฺย	ปณฺทฺธิโต
สพฺเพสํ	สีลวณฺตानํ	ทานํ	ททฺเขยฺย	ปณฺทฺธิโต.
สพฺพสฺมา	ปาปกมฺมสฺมา	จิตฺตํ	ปน	นิวฺวารเย
สพฺเพหิ	พลวณฺเตหิ	อเปณฺตึตฺติ	เกจฺจิ	ชฺนา.
สพฺพสฺส	ปาปกมฺมสฺส	วิปาโก	โหติ	กิพฺพิสํ
สพฺเพสํ	ปุณฺณกมฺมานํ	วิปาโก	โหติ	โสภโน.
สพฺพสฺมี	ปุณฺณกมฺเม จ	สทา	รมติ	เม มโน
สพฺเพสุ	สีลวณฺเตสุ	ปสึทฺติ	มหาชฺโน.	

อิติ ตติโย ปาโจ.

ปุงลึงค์

๑. อายุ จสุสา ปน ปริกฺขิณฺโณ อโหสิ.
๒. ปุพฺโพ กาลิ อติกฺกนฺโต อโหสิ.
๓. ปุพฺเพ กาลา จ อติกฺกนฺตา อहेสุ.
๔. เห ปุพฺพ กาล อติกฺกนฺโต อภวิ.
๕. เห ปุพฺเพ กาลา อติกฺกนฺตา อภวิตถ.
๖. ปุพฺพํ กาลํ ปสฺสตี โลกนาโถ.
๗. ปุพฺเพ กाले ปสฺสตี โลกวิฑู.
๘. ปุพฺเพนาจรีเยน ลิสฺโส โพธิยี้.
๙. ปุพฺเพหิ อจรีเยหิ ลิสฺสา โพธิยี้สุ.
๑๐. ปุพฺเพนาจรีเยน ลิสฺโส สุชีชาโต.
๑๑. ปุพฺเพหิ อจรีเยหิ ลิสฺสา สุชีชาตา.
๑๒. ปุพฺพสุสาจรียสุส สกฺกาโร อกรී.
๑๓. ปุพฺเพสํ อจรียานํ สกฺกาโร อกรู.
๑๔. ปุพฺพาจรียสุมา อนฺตรธายี อนฺเตวาสิโก.
๑๕. ปุพฺเพหิ อจรีเยหิ อนฺตรธายีสุ อนฺเตวาสิกา.
๑๖. ปุพฺพสุสาจรียสุส อนฺเตวาสิกา พหโว.
๑๗. ปุพฺเพสํ อจรียานํ คุณฺฆเสา อहेสุ.
๑๘. ปุพฺเพ ที่ปงฺกโร นาม สตถา อุทปาที.
๑๙. ปุพฺเพสุ อฏฺฐวีสติ จกฺกวัตฺติราชาโน อहेสุ.

อิติ จตฺตฺโถ ปาโฐ.

อิติลิ่งค์

๑. ปุพฺพวา ยา กาจิ กณฺณวา พหุํ ปุณฺณํ อกริ.
  ๒. ปุพฺพวา ยา กาจิ กณฺณวาโย พหุํ ปุณฺณํ อกรุํ.
  ๓. โภติ ปุพฺพเว กณฺณเว พหุํ ปุณฺณํ อกรโ.
  ๔. โภติโย ปุพฺพวา กณฺณวาโย พหุํ ปุณฺณํ อกริตฺถ.
  ๕. ปุพฺพํ ยํ กณฺจิ กณฺณํ ปุณฺณํ การापยิ.
  ๖. ปุพฺพวา ยา กาจิ กณฺณวาโย ปุณฺณเว การापยิ.
  ๗. ปุพฺพวาย ยาย กายจि กณฺณวาย ปุณฺณํ กตํ.
  ๘. ปุพฺพวาหิ ยาหิ กาจิหิ กณฺณวาหิ ปุณฺณวานิ กตานิ.
  ๙. ปุพฺพวาย ยาย กายจิ กณฺณวาย โภจि อนุจรี.
  ๑๐. ปุพฺพวาหิ ยาหิ กาจิหิ กณฺณวาหิ เกจि อนุจรีสุ.
  ๑๑. ปุพฺพวาย ยาย กายจิ กณฺณวาย อารณํ อทที.
  ๑๒. ปุพฺพวาสํ ยาสํ กาสณฺจิ กณฺณวานํ อารณฺนาติ อททีสุ.
  ๑๓. ปุพฺพวาย ยาย กายจิ กณฺณวาย โภจि ปุริโส อเปโต.
  ๑๔. ปุพฺพวาหิ ยาหิ กาจิหิ กณฺณวาหิ เกจि ปุริสา อเปตา.
  ๑๕. ปุพฺพวาย ยาย กายจิ กณฺณวาย มาตาปิตโร อहेลฺลํ.
  ๑๖. ปุพฺพวาสํ ยาสํ กาสณฺจิ กณฺณวานํ วตฺถารณฺนานิ.
  ๑๗. ปุพฺพวายํ ยาย กายจิ กณฺณวายํ จิตฺตํ ปติภูจิตํ.
  ๑๘. ปุพฺพวาสุ ยาสุ กาสุจि กณฺณवासु จิตฺตํ ปติภูจิตํ.
- อิติ ปณฺจโม ปาโจ.

นปุงสกลิงค์

๑. ปุพฺพํ ยํ กิณฺจิ ปน พหุํ ปุณฺณํ อกริ.
๒. ปุพฺพานิ ยานิ กานิจิ พหุํ ปุณฺณํ อกรุ.
๓. เห ปุพฺพ ภูต ตวํ พหุํ ปุณฺณํ อกรโ.
๔. เห ปุพฺพานิ ภูตานิ พหุํ ปุณฺณํ อกริตฺถ.
๕. ปุพฺพํ ยํ กิณฺจิ ปุณฺณํ การापयी ऐकज्जि.
๖. ปุพฺพานิ ยานิ กานิจि ปุณฺณานิ การापयीสุ ऐकज्जे.
๗. ปุพฺเพน เยน เกนจि วิहारो การापิตो.
๘. ปุพฺเพहि ऐहि เกहिจि विहारा การापिता.
๙. ปุพฺเพน เยน เกนจि पुरिसो सुखिชาโต.
๑๐. ปุพฺเพहि ऐहि เกहिจि पुरिसा सुखिชาता.
๑๑. ปุพฺพสฺส ยสฺส กสฺสจि लिसामते ऐकज्जि.
๑๒. ปุพฺเพสํ ऐสํ เกสญฺจि लिसामते ऐकज्जि.
๑๓. ปุพฺพา ยสฺมา กสฺมาจि ऐकज्जि อเปโต.
๑๔. ปุพฺเพहि ऐहि เกहिจि ऐकज्जे อเปตา.
๑๕. ปุพฺพสฺส ยสฺส กสฺสจि प्रिकुकोहो ओहिसि.
๑๖. ปุพฺเพสํ ऐสํ เกสญฺจि प्रिकुकोहा ओहेसु.
๑๗. ปุพฺเพ ยสฺมี กสฺมิญฺจि जित्तं पतिग्गित्तं.
๑๘. ปุพฺเพสุ ऐสุ เกสุจि जित्तं पतिग्गित्तं.

อิติ ฉฺฉโจ ปาโร.

ปุงลิ่งค์

๑. เอโก ปุริโส เทวทตฺตํ โอทนํ ปาเจติ.
๒. เอเก ปุริสา เทวทตฺตํ โอทนํ ปาเจนฺติ.
๓. เอกํ ลิสฺสํ ฅมฺมํ ปาเจติ อัจจโย.
๔. เอเก ลิสฺเส ฅมฺมํ ปาเจนฺติ อัจจริยา.
๕. เอเคน ฅรฺนา ลิสฺโส ฅมฺมํ โโพธาปียเต.
๖. เอเกหิ ฅรฺหิ ลิสฺโส ฅมฺมํ โโพธาปิโต.
๗. เอเคน ฅรฺนา อนฺเตวาสิโก สฺขีชาโต.
๘. เอเกหิ ฅรฺหิ อนฺเตวาสิกา สฺขีชาตา.
๙. เอกสฺส ฅรฺโน สกฺการํ กโรติ ลิสฺโส.
๑๐. เอเกสํ ฅรฺนํ สกฺการํ กโรนฺติ ลิสฺสา.
๑๑. เอกมฺหา ฅรฺนา ลิกฺขํ ฅณฺหาติ ลิสฺโส.
๑๒. เอเกหิ ฅรฺหิ ลิกฺขํ ฅณฺหนฺติ ลิสฺสา.
๑๓. เอกสฺส ฅรฺโน โข ปน ปริกฺขาโร โหติ.
๑๔. เอเกสํ ฅรฺนํ โข ปน ฅุณฺโฆโส โหติ.
๑๕. เอกมฺหิ ฅรฺสฺมี ปน ลิสฺโส ปสฺสีทติ.
๑๖. เอเกสฺ ฅรฺสฺ ปน ลิสฺสา ปสฺสีทนฺติ.

อิติ สตฺตโม ปาโจ.

อิติถीलิ่งค์

๑. เอกา กณฺญา ปน เทวทตฺตํ กมฺพลํ ยาจเต.
๒. เอกา กณฺญาโย เทวทตฺตํ กมฺพลํ ยาจนฺเต.
๓. เอกํ กณฺณํ โอทนํ ปาจาปยติ ปุริโส.
๔. เอกา กณฺญาโย โอทนํ ปาจาปยนฺติ ปุริสา.
๕. เอกาย กณฺณาย โอทโน ปจิตฺวา ภูชฺชเต.
๖. เอกาหิ กณฺณาหิ โอทโน ปจิตฺวา ภูตฺโต.
๗. เอกาย กณฺณาย สฺขํ ปาปุณฺณาติ เอกจฺโจ.
๘. เอกาหิ กณฺณาหิ สฺขํ ปาปุณฺณติ เอกจฺเจ.
๙. เอกาย กณฺณาย อารณฺณํ เทติ ปุริโส.
๑๐. เอกาสํ กณฺณานํ อารณฺณานิ เทนฺติ ปุริสา.
๑๑. เอกาย กณฺณาย ภยํ อุปฺปชฺชติ สीलวตํ.
๑๒. เอกาหิ กณฺณาหิ ภยานิ อุปฺปชฺชนฺติ สीलวตํ.
๑๓. เอกาย กณฺณาย ปน วตฺถารณฺณํ โหติ.
๑๔. เอกาสํ กณฺณานํ ปน วตฺถารณฺณานิ โหนฺติ.
๑๕. เอกายํ กณฺณายํ โย โกจิ ปสฺสีทติ.
๑๖. เอกาสฺ กณฺณาสฺ เย เกจิ ปสฺสีทนฺติ.

อิติ อฏฺฐโม ปาโจ.

นปุงสกลิ่งค์

๑. เอกํ กุลํ ปน พหุํ ปุณฺณํ ปสวติ.
๒. เอกานิ กุลานิ พหุํ ปุณฺณํ ปสวณฺติ.
๓. เอกํ กุลํ ปุณฺณํ การฺยาเปติ คุณฺวา.
๔. เอกานิ กุลานิ ปุณฺณํ การฺยาเปติ คุณฺวา.
๕. เอเกน กุเลน ภิกฺขุ ฆตฺตํ โภชาปิโต.
๖. เอเกหิ กุเลหิ ภิกฺขุ ฆตฺตํ โภชาปิตา.
๗. เอเกน กุเลน สฺขํ ปาปุณฺนาติ ภิกฺขุ.
๘. เอเกหิ กุเลหิ สฺขํ ปาปุณฺนฺติ ภิกฺขุ.
๙. เอกสฺส กุสฺส ปน อฺสฺยติ ทฺชฺชโน.
๑๐. เอเกสํ กุลานํ ปน อฺสฺยณฺติ ทฺชฺชนา.
๑๑. เอกสฺมา กุลมฺหา โย โภจิ ปพฺพชิตो.
๑๒. เอเกหิ กุเลหิ เย เกจิ ปพฺพชิตา.
๑๓. เอกสฺส กุสฺส ปน นาม โคตฺตาทิ.
๑๔. เอเกสํ กุลานํ ปน นาม โคตฺตาทโย.
๑๕. เอกสฺมี กุลมฺหิ โย โภจิ ปสํทติ.
๑๖. เอเกสฺ กุเลสฺ เย เกจิ ปสํทนฺติ.

อิติ นวโม ปาโจ.

ปุงลึงค์

๑. โย โกจิ ตํ ปุริสํ โอทนํ ปาจาเปติ.
๒. เย เกจิ ตํ ปุริสํ โอทนํ ปาจาเปนฺติ.
๓. ยํ กิณฺจิทาสํ คามํ คมยติ สามิโก.
๔. เย เกจิ ทาสเ คามํ คมยติ สามิโก.
๕. เยน เณจิสฺสูเทน โอทโน ปาจาปิยเต.
๖. เยหิ เกหิจิสฺสูเทหิ โอทโน ปาจาปิโต.
๗. เยน เณจิสฺสุขํ ปาปุณฺณาติ ภิกฺขุสงฺฆเ.
๘. เยหิ เกหิจิสฺสุขํ ปาปุณฺณาติ ภิกฺขุสงฺฆเ.
๙. ยสฺส กสฺสจิทานํ เทติ สทฺธเ สปุริสเ.
๑๐. เยสํ เกสณฺจิทานํ เทนฺติ สปุริสา.
๑๑. ยสฺมา กสฺมาจิสฺครุณา อนฺตรธายติ ลิสฺโส.
๑๒. เยหิ เกหิจิสฺครุหิ อนฺตรธายนฺติ ลิสฺสา.
๑๓. ยสฺส กสฺสจิสฺภิกฺขุโน ปาทเ วนฺทามิ.
๑๔. เยสํ เกสณฺจิสฺภิกฺขุณํ ปาทเ วนฺทาม.
๑๕. ยสฺมี กสมฺนิจิสฺอาสเน นิสฺสีทติ โกจิ.
๑๖. เยสุ กेषุจิสฺอาสเนสุ นิสฺสีทนฺติ เกจิ.

อิตติ ทสโม ปาโจ.

อิติลิ่งค์

๑. ยา กาจิ วนิตา ปน ทาสี กมฺมํ การาเปติ.
๒. ยา กาจิ วนิตาโย ทาสี กมฺเม การาเปนฺติ.
๓. ยํ กิญฺจิ วนิตํ ปุณฺณํ การาเปติ ปุริโส.
๔. ยา กาจิ วนิตาโย ปุณฺณํ กาเรนฺติ ปุริสา.
๕. ยาย กายจิ วนิตาย สามิ ฆตฺตํ โภชาปิยเต.
๖. ยahi กahiจิ วนิตahi สามิ ฆตฺตํ โภชาปิโต.
๗. ยาย กายจิ วนิตาย สุขํ ปาปุณฺนาติ สามิโก.
๘. ยahi กahiจิ วนิตahi สุขํ ปาปุณฺนฺติ สามิกา.
๙. ยาย กายจิ วนิตาย อารณฺํ เทติ สามิโก.
๑๐. ยาสํ กาสญฺจิ วนิตานํ อารณฺํ เทติ สามิโก.
๑๑. ยาย กายจิ วนิตาย อเปติ โย โกจิ.
๑๒. ยahi กahiจิ วนิตahi อเปติ โย โกจิ.
๑๓. ยาย กายจิ วนิตาย ปุตฺตาปิ พหฺโว.
๑๔. ยาสํ กาสญฺจิ วนิตานํ อารณฺานิ โหนฺติ.
๑๕. ยายํ กายญฺจิ วนิตายํ เม จิตฺตํ น รมฺติ.
๑๖. ยาสุ กาสุจฺจิ วนิตาสุ เม จิตฺตานิ น รมนฺติ.

อิติ เอกาทสโม ปาโจ.

นปุงสกลิงค์

๑. ยัม กิณฺจิ กุณฺํ ปน พหุํ ปุณฺณํ ปสวติ.
๒. ยานิ กานฺจิ กุลาณิ พหุํ ปุณฺณํ ปสวณฺติ.
๓. ยัม กิณฺจิ พหุํ ปุณฺณํ การาเปติ โภจิ.
๔. ยานิ กานฺจิ พหุํ ปุณฺณํ กาเรนฺติ เกจิ.
๕. เยน เกนฺจิ กุเลน สกฺกาโร กโต.
๖. เยหิ เกหฺจิ กุเลหิ สกฺการา กตา.
๗. เยน เกนฺจิ กุเลน เอกจฺโจ ชิวติ.
๘. เยหิ เกหฺจิ กุเลหิ เอกจฺเจ ชิวณฺติ.
๙. ยสฺส กสฺสจฺจิ กุสฺส อูปการํ อกาสิ.
๑๐. เยสํ เกสณฺจฺจิ กุลาณํ อูปการํ อกาสุ.
๑๑. ยสฺมา กสฺมาจฺจิ กุลมฺหา อเปติ เอกจฺโจ.
๑๒. เยหิ เกหฺจิ กุเลหิ อเปณฺติ เอกจฺเจ.
๑๓. ยสฺส กสฺสจฺจิ กุสฺส นาม โคตฺตาทิ.
๑๔. เยสํ เกสณฺจฺจิ กุลาณํ นาม โคตฺตาทโย.
๑๕. ยสฺมี กสฺมิณฺจฺจิ กุเล เอกจฺโจ ปสีทติ.
๑๖. เยสุ กेषฺจฺจิ กุเลสฺสุ เอกจฺเจ ปสีทณฺติ.

อิติ ทฺวาทสโม ปาโฐ.

ปุงลิ่งค์

๑. โส สุธเชฏฺโฆ สุธเณ โอทนํ ปาเจติ.
๒. เต สุธเชฏฺฐา สุธเทหิ โอทนํ ปาเจนฺติ.
๓. ตํ ยถฺยทตฺตํ กมฺพลํ ยาจเต พุราหฺมเณ.
๔. เต ยถฺยทตฺเตน กมฺพลํ ยาจนฺเต พุราหฺมณา.
๕. เตน พุราหฺมเณน คหปติ ฌนํ ยาจียเต.
๖. เตหิ ลิสฺเสหิ ครุ สตถํ ปุจฺฉียเต.
๗. เตน ปุปุเณน พุทฺธํ ยชติ สปุปริโส.
๘. เตหิ ปุปุเเหหิ พุทฺธํ ยชนฺติ สปุปริสา.
๙. ตสฺส ภิกฺขุสฺส ทานํ เทติ สปุปริโส.
๑๐. เตลํ ยาจกานํ ฌนํ ททาติ ฌนฺวา.
๑๑. ตมฺหา หิมวตา ปภวนฺติ ปญฺจมหา นทโย.
๑๒. เตหิ โลภนียะหิ ฌมฺเมหิ สุกฺโธ อถํสฺสฺสฺสฺ.
๑๓. ตสฺส พุทฺธสฺส ปจฺจโต ปจฺจโต อนฺุพนฺุธีสุ.
๑๔. เตลํ ภิกฺขุนฺเวยว ปตฺตจิวฺรานิ โหนฺติ.
๑๕. ตสฺมี อาสเนเวยว นิสีทติ ภิกฺขุ.
๑๖. เตสุ ภิกฺขุสุ ปน เม มโน รมติ.

อิติ เตรสโม ปาโจ.

อิติถิลิงค์

๑. ส่า ขตฺตฺยกณฺญา ปน พหุํ ปุณฺณํ ปสวติ.
๒. ตา ขตฺตฺยกณฺญาโย พหุํ ปุณฺณํ ปสวณฺติ.
๓. ตํ ขตฺตฺยกณฺณํ ปุณฺณํ การาเปติ ราชา.
๔. ตา ขตฺตฺยกณฺญาโย ปุณฺณํ การาเปติ ราชา.
๕. ตาย ขตฺตฺยกณฺณาย ปุณฺณํ การापฺยเต.
๖. ตาหิ ขตฺตฺยกณฺณาหิ ปุณฺณํ การापฺโต.
๗. ตาย ขตฺตฺยกณฺณาย มหาชนโน สุจฺรติ.
๘. ตาหิ ขตฺตฺยกณฺณาหิ มหาชนา สุจฺรณฺติ.
๙. ตาย ขตฺตฺยกณฺณาย อฺปฺติญฺเจยฺย อมจฺใจ.
๑๐. ตาสํ ขตฺตฺยกณฺณานํ อฺปฺติญฺเจยฺยํ อมจฺจา.
๑๑. ตาย ขตฺตฺยกณฺณาย ปน ภยํ อฺปฺปชฺชติ.
๑๒. ตาหิ ขตฺตฺยกณฺณาหิ ปน ภยานิ อฺปฺปชฺชณฺติ.
๑๓. ตาย ขตฺตฺยกณฺณาย ปน วตฺถาภรณานิ.
๑๔. ตาสํ ขตฺตฺยกณฺณานํ วตฺถาภรณานิ โหนฺติ.
๑๕. ตายํ ขตฺตฺยกณฺณายํ ปสฺสีทติ โย โกจิ.
๑๖. ตาสฺว ขตฺตฺยกณฺณาสฺว ปสฺสีทณฺติ เย เกจิ.

อิติ จุฑทสโม ปาโจ.

นปฺงสกลิ่งค์

๑. ตํ กุลํ นิจุจํ พหุํ ปุณฺณํ ปสวติ.
๒. ตานิ กุลานิ ปน พหุํ ปุณฺณํ ปสวณฺติ.
๓. ตํ กุลํ อุทฺทิสฺส ปุณฺณํ กโรติ โกจิ.
๔. ตานิ กุลานิ อุทฺทิสฺส ปุณฺณานิ กโรณฺติ เกจิ.
๕. เตน กุเลน ปุณฺณกมฺมํ การापฺยเต.
๖. เตหิ กุเลหิ ปุณฺณกมฺมํ การापฺโต.
๗. เตน กุเลน พหุชฺชโน สฺจรวติ.
๘. เตหิ กุเลหิ พหุชฺชนา สฺจรวณฺติ.
๙. ตสฺส กุลสฺส อุปการณฺจ อกาสิ.
๑๐. เตสํ กุลานํ อุปการณฺจ อกํสุ.
๑๑. ตสฺมา กุลมฺหา โย โกจิ อเปติ.
๑๒. เตหิ กุเลหิ เย เกจิ อเปณฺติ.
๑๓. ตสฺส กุลสฺส มหาโกโค โหติ.
๑๔. เตสํ กุลานํ มหทฺธโน จ โหติ.
๑๕. ตมฺหิ กุลสฺมี ปสํทติ โย โกจิ.
๑๖. เตสุ กุเลสฺ ปสํทณฺติ ये เกจิ.

อิติ ปณฺจทสโม ปาโจ.

ปุงลิงค์

๑. เอโส ลิสโส จ คุรุ ฌมมํ ปุจฺจติ.
๒. เอเต ลิสสา จ คุรุ ฌมมํ ปุจฺจนฺติ.
๓. เอตํ ลิสสํ ฌมมํ โปชยติ คุรุ.
๔. เอเต ลิสเส ฌมมํ โปชยนฺติ คุรุ.
๕. เอเตน คุรฺนา ลิสโส ฌมมํ โปธาปียเต.
๖. เอเตหิ คุรุหิ ลิสโส ฌมมํ โปธาปิโต.
๗. เอเตน คุรฺนํ สุขํ ปาปุณฺนาติ ลิสโส.
๘. เอเตหิ คุรุหิ สุขํ ปาปุณฺนฺติ ลิสสา.
๙. เอตสฺส คุรฺโน สกฺกาโร กโรติ ลิสโส.
๑๐. เอเตสํ คุรฺนํ สกฺกาโร กโรนฺติ ลิสสา.
๑๑. เอตสฺมา คุรฺนา ปน อนุตฺรธาติ ลิสโส.
๑๒. เอเตหิ คุรุหิ ปน อนุตฺรธาณฺติ ลิสสา.
๑๓. เอตสฺส คุรฺโน อนุเตวาสิกา พหโว.
๑๔. เอเตสํ คุรฺนํ อนุเตวาสิกา พหโว.
๑๕. เอตสฺมี คุรฺมฺหิ ปสฺสีทติ อนุเตวาสิโก.
๑๖. เอเตสุ คุรฺสุ ปสฺสีทนฺติ อนุเตวาสิกา.

อิติ โสฬสโม ปาโจ.

อิติติลิ่งค์

๑. เอสา วนิดา ปน ทาสี กมฺมํ การาเปติ.
๒. เอตา วนิดาโย ทาสี กมฺมํ การาเปนฺติ.
๓. เอตํ วนิตํ ปุณฺณํ การยติ ปุริโส.
๔. เอตา วนิดาโย ปุณฺณํ การยนฺติ ปุริสา.
๕. เอตาย วนิตาย โอทโน ปจิตฺวา ภูชฺชเต.
๖. เอตาหิ วนิตาหิ โอทโน ปจิตฺวา ภูตฺโต.
๗. เอตาย วนิตาย โกจิ ชีวิกํ กปุเปติ.
๘. เอตาหิ วนิตาหิ เกจิ ชีวิกํ กปุเปนฺติ.
๙. เอติสฺสา วนิตาย ปิลนฺธนํ เทติ ปุริโส.
๑๐. เอตาสํ วนิตานํ ปิลนฺธนํ เทนฺติ ปุริสา.
๑๑. เอตาย วนิตาย ปน โย โกจิ อเปติ.
๑๒. เอตาหิ วนิตาหิ ปน เย เกจิ อเปนฺติ.
๑๓. เอติสฺสา วนิตาย ปน วตุถาภรณานิ โหนฺติ.
๑๔. เอตาसानํ วนิตานํ นาม โคตฺตาทโย.
๑๕. เอติสฺสํ วนิตายํ อภिरฺมตี เอกจฺโจ.
๑๖. เอตาสุ วนิตาสุ อภिरฺมฺนฺติ เอกจฺเจ.

อิติ สตฺตทสโม ปาโง.

นปุงสกลิงค์

๑. เอตํ กุลํ ปน พหุํ ปุณฺณํ ปสวติ.
๒. เอตานิ กุลานิ พหุํ ปุณฺณํ ปสวณฺติ.
๓. เอตํ กุลํ ปน ปสฺสติ โย โภจि.
๔. เอตานิ กุลานิ ปน ปสฺสนฺติ เย เกจि.
๕. เอเตน กุเลน สงฺฆเ ฆตฺตํ โภชาปิยเต.
๖. เอเตหิ กุเลหิ สงฺฆเ ฆตฺตํ โภชาปิโต.
๗. เอเตน กุเลน ปน ชโน สฺขํ ปาปุณฺนาติ.
๘. เอเตหิ กุเลหิ ปน ชนา สฺขํ ปาปุณฺนฺติ.
๙. เอตสฺส กุสฺสฺส โข ปน ฐนํ ททาติ ฐนวา.
๑๐. เอเตสํ กุลานํ ปน ฐนํ ททณฺติ ฐนวณฺตา.
๑๑. เอตสฺมา กุลมฺหา โข ปน เอกจฺเจ น อเปติ.
๑๒. เอเตหิ กุเลหิ โข ปน เอกจฺเจ น อเปณฺติ.
๑๓. เอตสฺส กุสฺสฺส ปน มหาโภโค โหติ.
๑๔. เอเตสํ กุลานํ ปน มหาโภคา โหณฺติ.
๑๕. เอตสฺมี กุลมฺหิ ปน เม มโน รมติ.
๑๖. เอเตสฺ กุเลสฺ เม มนานิ น รมนฺติ.

อิติ อฏฺฐารสโม ปาโจ.

ปุงลิ่งค์

๑. อัย ชโน ปน ตัม ปุริสํ ปุณฺณํ การาเปติ.
๒. อิเม ชนา เต ปุริเส ปุณฺณํ การาเปนฺติ.
๓. อิมํ ชนา ปุณฺณํ การาเปติ สปุริโส.
๔. อิเม ชเน ปุณฺณํ การาเปนฺติ สปุริสา.
๕. อิมินา ชเนน กมฺมผลํ อนุภฺยเต.
๖. อิเมหิ ชเนหิ กมฺมผลานิ อนุภฺตุตตานิ.
๗. อิมินา ชเนน โย โกจิ สุจฺรติ.
๘. อิเมหิ ชเนหิ เย เกจิ สุจฺรนฺติ.
๙. อิมสุส ชนฺสุส สกฺการญจ กโรติ.
๑๐. อิเมสํ ชนानํ สกฺการํ กโรนฺติ.
๑๑. อิมฺมหา ชนฺมหา วิญฺญตํ ปตฺโตสฺมิ.
๑๒. อิเมหิ ชเนหิ ภายานิ อฺปปชฺชนฺติ.
๑๓. อิมสุส ชนฺสุส เขตฺตวตฺถุณี โหณฺติ.
๑๔. อิเมสํ ชนानญจ ปหฺุตถนธญฺยานิ.
๑๕. อิมฺหิ ชนฺสฺมี ปสฺสีทติ โย โกจิ.
๑๖. อิเมสุ ชนฺสุ ปสฺสีทนฺติ เย เกจิ.

อิติ เอกุณวีสติโม ปาโจ.

อิติถीलิ่งค์

๑. อัย กณฺญา ปน พหุํ ปุณฺณํ ปสวติ.
๒. อีมา กณฺญาโย พหุํ ปุณฺณํ ปสวณฺติ.
๓. อิมํ กณฺณํ ปุณฺณํ การาเปติ มาตา.
๔. อีมา กณฺญาโย ปุณฺณํ การาเปติ มาตา.
๕. อีมาย กณฺญา ย ปน ติลานิ ภาชฺชียนฺเต.
๖. อีมาหิ กณฺญาหิ ปน ฅณฺณานิ ภาชฺชียนฺเต.
๗. อีมาย กณฺญา ย สฺขํ ปาปุณฺณาติ มาตา.
๘. อีมาหิ กณฺญาหิ สฺขํ ปาปุณฺณาติ มาตา.
๙. อิมิสฺสา กณฺญา ย อารณฺํ เทติ สามิ.
๑๐. อีมาสํ กณฺณานํ อารณฺํ เทติ สามิ.
๑๑. อีมาย กณฺญา ย ปน อเปติ โย โกจิ.
๑๒. อีมาหิ กณฺญาหิ ปน อเปติ โย โกจิ.
๑๓. อิมิสฺสา กณฺญา ย ปน อารณฺานิ โหนฺติ.
๑๔. อีมาสํ กณฺณานํ ปน อารณฺานิ โหนฺติ.
๑๕. อิมิสฺสํ กณฺญา ย ปน จิตฺตํ ปติภฺจติ.
๑๖. อีมาสุ กณฺญาสุ จิตฺตํ ปน น ปติภฺจติ.

อิติ วีรติโม ปาโจ.

นปฺงสกลิ่งค์

๑. อิมํ จิตฺตํ ปน อตฺตโน สนฺदानํ วิชานาติ.
๒. อิมานิ จิตฺตานิ อตฺตโน สนฺदानํ วิชานนฺติ.
๓. อิมํ จิตฺตํ สลฺยเมสฺสนฺติ เย เกจิ.
๔. อิเม จิตฺเต สลฺยเมสฺสนฺติ เย เกจิ.
๕. อิมินา จิตฺเตน สพฺโพปิ ชโน นียฺยติ.
๖. อิเมหิ จิตฺเตหิ สพฺเพ ชนา นียฺยนฺติ.
๗. อิมินา จิตฺเตน โย โเกจิ สํกิลิสุสฺติ.
๘. อิเมหิ จิตฺเตหิ โย โเกจิ วิสุชฺฌติ.
๙. อิมสุส จิตฺตสุส โอวาทํ เทติ โย โเกจิ.
๑๐. อิเมสํ จิตฺตานํ โอวาทํ เทนฺติ เย เกจิ.
๑๑. อิมสุมา จิตฺตมฺหา อารมฺมณํ อฺปฺปชฺชติ.
๑๒. อิเมหิ จิตฺเตหิ อารมฺมณานิ อฺปฺปชฺชนฺติ.
๑๓. อิมสุส จิตฺตสุส อนิจฺจธมฺมสุส วสํ อนฺวคฺค.
๑๔. อิเมสํ จิตฺตานํ ปริวิตกฺโก อฺทปาที.
๑๕. อสุมี จิตฺเต อรฺกฺขิตฺเต กายกมฺมํ อรฺกฺขิตํ.
๑๖. อิเมสุ จิตฺเตสุ คฺคฺตฺเตสุ กายกมฺมํ รฺกฺขิตํ.

อิติ เอกวีตติโม ปาโจ.

ปุงลึงค์

๑. อสุ มหาราชา จตุหิ สงคหวตถุหิ ชนํ โตเสติ.
๒. อมฺม มหาราชา จตุหิ สงคหวตถุหิ ชนํ โตเสนฺติ.
๓. อมฺมํ มหาราชาณํ สกุกจจํ อฺปสงฺกมตี มหาชนเ.
๔. อมฺมโย มหาราเช สกุกจจํ อฺปสงฺกมตี มหาชนเ.
๕. อมฺนา มหาราเชนปี มหาปาสาทโ ทการาปิยเต.
๖. อมฺมฺหิ มหาราเชหิ มหาวิหาโรปี ทการาปีโต.
๗. อมฺนา มหาราเชน โข ปน มหาชนเ สุจฺรตี.
๘. อมฺมฺหิ มหาราเชหิ โข ปน มหาชนเ สุจฺรตี.
๙. อมฺสุส มหาราชสุส ปณฺณาการํ เทตี มหาชนเ.
๑๐. อมฺมฺสํ มหาราชาณํ ปณฺณาการํ เทนฺตี มหาชนา.
๑๑. อมฺสุมา มหาราชมฺหา ปน มหพฺภยํ อฺปฺปชฺชตี.
๑๒. อมฺมฺหิ มหาราเชหิ มหพฺภยานิ อฺปฺปชฺชนฺตี.
๑๓. อมฺสุส มหาราชสุส วฺปฺปมฺงฺคฺลณฺจ โหตี.
๑๔. อมฺมฺสํ มหาราชาณํ วฺปฺปมฺงฺคฺลานิ โหนฺตี.
๑๕. อมฺสุมฺมํ มหาราเช โข ปน มหาชนเ ปสฺสีทตี.
๑๖. อมฺสุ มหาราเชสุ โข ปน มหาชนา ปสฺสีทฺนฺตี.

อิตติ เทววิสตติโม ปาโจ.

อิติติลิ่งค์

๑. อสุ อุปาสิกา ปน สกุกจจัม ฌมมัม สฺนนาติ.
๒. อมฺุโย อุปาสิกาโย สกุกจจจัม ฌมมัม สฺนมนฺุติ.
๓. อมฺุ อุปาสิกัม ปุณฺุณํ การาเปติ สทฺุโร.
๔. อมฺุโย อุปาสิกาโย ปุณฺุณํ การาเปติ สทฺุโร.
๕. อมฺุยา อุปาสิกาโย ภิกฺุขุ ภตฺุตํ โภชาปิยเต.
๖. อมฺุหิ อุปาสิกาหิ สจฺุโฆ ภตฺุตํ โภชาปิโต.
๗. อมฺุยา อุปาสิกาโย โย โภจิ ปน สฺุจรติ.
๘. อมฺุหิ อุปาสิกาหิ เข เกจิ ปน สฺุจรนฺุติ.
๙. อมฺุสุสา อุปาสิกาโย ทานํ เทติ สปุริโส.
๑๐. อมฺุสํ อุปาสิกาณํ ทานํ เทนฺุติ สปุริสา.
๑๑. อมฺุยา อุปาสิกาโยปิ โย โภจิ อเปติ.
๑๒. อมฺุหิ อุปาสิกาหิ เข เกจิ ปน อเปนฺุติ.
๑๓. อมฺุสุสา อุปาสิกาโย ปุตฺุตาปิ พหฺุโว โหนฺุติ.
๑๔. อมฺุसानํ อุปาสิกาณํ ปริสาปิ พหฺุโว.
๑๕. อมฺุสุสํ อุปาสิกาโย โย โภจิ ปสีทติ.
๑๖. อมฺุสุ อุปาสิกาสุ ปน เข เกจิ ปสีทนฺุติ.

อิติ เตวีสติโม ปาโง.

นปุงสกลิงค์

๑. อหํ ฌนว์ นิจจํ พหุํ ปุณฺณํ ปสวติ.
๒. อมฺหฺนิ ฌนฺวฺตานิ พหุํ ปุณฺณํ ปสวฺนติ.
๓. อหํ ฌนฺวฺตํ ปุณฺณํ การฺยาเปติ สทฺโธ.
๔. อมฺหฺนิ ฌนฺวฺตานิ ปุณฺณํ การฺยาเปติ สทฺโธ.
๕. อมฺหฺนา ฌนฺวฺเตน ภิกฺขุ ฆตฺตํ โภชาปิยเต.
๖. อมฺหฺนิ ฌนฺวฺเตหิ ภิกฺขุ ฆตฺตํ โภชาปิโต.
๗. อมฺหฺนา ฌนฺวฺเตน มหาชโนปิ สฺวชีชาโต.
๘. อมฺหฺนิ ฌนฺวฺเตหิ มหาชโนปิ สฺวชีชาโต.
๙. อมฺุโน ฌนฺวฺตสฺส สฺวณฺณจตฺตํ ธารยเต.
๑๐. อมฺุสํ ฌนฺวฺตานิ อฺุปติฏฺเฐยฺย เอกจฺโจ.
๑๑. อมฺุสฺมา ฌนฺวฺตมฺหา ลภสฺสทฺกการํ ลภยฺย.
๑๒. อมฺุหิ ฌนฺวฺเตหิ ลภสฺสทฺการานิ ลภยฺยํ.
๑๓. อมฺุโน ฌนฺวฺตสฺส มหาปริวารो อตฺถิ.
๑๔. อมฺุสฺนํ ฌนฺวฺตานิ มหาปริวารา วิชฺชนฺติ.
๑๕. อมฺุหฺนิ ฌนฺวฺตสฺมี โย โกจิ ปสฺสฺสตี.
๑๖. อมฺุสฺสุ ฌนฺวฺเตสฺสุ เย เกจิ ปสฺสฺสตี.

อิตติ จตฺตวีสตีโม ปาโง.

ปุงลิ่งค์

๑. โโก หิ นาม พุโธ โลเก วสํ โภธสฺส คจฺจติ
๒. เก หิตฺวา มานุสํ เทหํ ทิพฺพํ โยคํ อฺปจฺจคฺคํ.
๓. กํลิตฺตํ อสฺส อฺทฺทิสฺส ปพฺพชิตฺโต จ อวฺุโส
๔. เกจิ ปุณฺณานิ กตฺวาน กิตฺตกา ติทิวิํ คตา.
๕. เกนายํ ปกโต สโต กุวิํ สตฺตสฺส การโก
๖. เกหิทํ ปกตํ พิมฺพํ กฺวนฺนุ พิมฺพสฺส การโก.
๗. เกน เต ตาทิสฺส วณฺเณ เกน เต อิตฺ มิชฺฌมติ
๘. เกหิ เม ปุณฺณกมฺเมหิ มมํ รกฺขนฺติ เทวตา.
๙. กสฺส จาภิรโต สโต สพฺพทฺทฺธา ปมฺุจฺจติ
๑๐. เกลํ ทิวา จ รโต จ สทา ปุณฺณํ ปวทฺตติ.
๑๑. กสฺมา น ปริเทเวสิ เอวฺรุเป มหพฺภเย
๑๒. เกหิ นาม อริเยหิ ปุถฺเคว ชโน อโย.
๑๓. กสฺส ตฺวิํ ธมฺมมณฺเวย วาจํ ภสฺยิ อีทิสํ
๑๔. เกลํ เต ธมฺมมณฺเวย อจฺฉิทฺถํ ภวภนฺธนํ.
๑๕. กมฺุหิ กาลे ตยา วีร ปตฺถิตา โฟธิมฺุตฺตมา
๑๖. เกสฺุทฺธานेสฺสุ มฺุณินฺุท สวโก ปรินิพฺุตฺเตติ.

อิติ ปญฺจวิสฺติโม ปาโง.

อิติถิลิงค์

๑. กา จ สุสฺสยํ ทานํ มนุจปีจาทิกํ อทา
๒. กาโย นานาวิธํ ปุณฺณํ กตฺวาน ติทิวํ คตา.
๓. กํ ภาวนญจ ภเวติ กํ สीलํ ปริपालยீ
๔. กา นาม ทาสโย กมฺเม การापยติ สามิโก.
๕. กาย อุปาติกายสฺสุ ฌมฺโม จ สฺวยเต สทา
๖. กahi จ สीलวตีหิ ฌมฺโม จ สฺวยเต สทา.
๗. กาย วิชฺชขาย เม ปุตฺโต ปาปุณฺนาติ อิทํ สุขํ
๘. กahi ลิกฺขahi เม ปุตฺตา ปาปุณฺนติ อิทํ สุขํ.
๙. กสฺสา อุปาติกายสฺสุ ทานํ ททฺเขย ฌนฺวา
๑๐. กาลํ อุปาติกานญจ ทานํ ททฺเขย ฌนฺวา.
๑๑. กาย ฌนฺคาย สพฺพา จ ปภวนฺตีติ กุณฺนทึ
๑๒. กahi จ ปน นทึหิ ปภวนฺติ มหานทึ.
๑๓. กสฺสา โข ปน ฌนฺคาย มโหฺโฆ โหติ สพฺพทา
๑๔. กาลํ โข ปน กณฺณานํ อภรณฺา ภวนฺติ จ.
๑๕. กสฺสํ นทึ ปน มจฺฉา นิจฺจํ วิจฺรนฺติ สทา
๑๖. กาสฺ ฌนฺคาสฺ โข มจฺฉา นิจฺจํ วิจฺรนฺติ สทา.

อิติ ฌพฺพีสตีโม ปาโจ.

นปุงสกลิ่งค์

๑. กี่ เต ชฎาหิ ทุมเมธ ก็ เต อชินสาฎิยา
๒. กานิ จิตฺตานิ ชายนฺติ กถํ ชาเนม ตํ มยํ.
๓. ก็ ตวํ อตฺตวสํ ทิสฺวา มม ทชฺชาลิมํ ฌนํ
๔. กานิ ปุณฺณานิ กตฺวาน กิตฺตกา ติทิวํ คตา.
๕. เกนสฺสุ นียติ โลโก เกนสฺสุ ปริกสฺสติ
๖. เกหิ เม ปุณฺณกมฺมสฺส นานุตเมวญฺจ ทิสฺสติ.
๗. เกนาลฺล ทุมฺมโน ตาต ปุริสํ กนฺนุ โยจลฺล
๘. เกหิ ปุปฺผเหหิ สกฺกจฺจํ สทฺธโร ยชติ โคตมํ.
๙. กสฺส โส กยิรา เมตฺตํ ตมาหุ จริยํ พุธา
๑๐. เกลํ ทานวํ เอตํ ทาทพฺพญฺจ สทาทรา.
๑๑. กสฺมา โจโร อหุ เม ตวํ อิติ ราชา อปฺจฺจิตํ
๑๒. เกหิ นามปิ เหตุหิ ชายนฺตีติ อิมเ ชนา.
๑๓. กสฺส เต ฌมฺมมญฺญา ย อจฺจิทฺตํ ภวภนฺธนํ
๑๔. เกลํ มชฺฌคโต ภาติ จนฺโทว นภมชฺฌโค.
๑๕. กสฺมี เม ลิวโย กุทฺธา นาหํ ปสฺสามิ ทุกฺกมฺ
๑๖. เกสุ ปุณฺณเยสุ โยเชติ สซีนํ โส สขาหิโตติ.

อิติ สตฺตวีสติโม ปาโง.

อิติ ปทมญฺชริยา สพฺพนามานํ จตฺตโต ปริจฺเฉโท.

ปริจเฉทที่ ๕ สัพพนาม อลึงค์

ตุมหคัพท (๑)

๑. ตวํ ปน ปุริโส ปุณณํ กโรหิ.
๒. ตุมเห ปุริสา ปุณณํ กโรถ.
๓. ตวํ ปน ปุริสํ ปุณณํ การาเปติ.
๔. ตุมเห ปุริเส ปุณณานิ การาเปนฺติ.
๕. ตยา ปุริเสน โอทโน ปจฺจเต.
๖. ตุมเหหิ ปุริเสหิ โอทนา ปจฺจนฺเต.
๗. ตยา ปุริเสน เอกจฺโจ ชีวติ.
๘. ตุมเหหิ ปุริเสหิ เอกจฺเจ ชีวฺนฺติ.
๙. ตฺยหํ ปุริสสฺส ฅนํ เทติ ฅนึ.
๑๐. ตุมหากํ ปุริสํ ฅนํ เทติ ฅนึ.
๑๑. ตยา ปุริสมฺหา อเปติ โย โกจิ.
๑๒. ตุมเหหิ ปุริเสหิ อเปนฺติ เย เกจิ.
๑๓. ตฺยหํ ปุริสสฺส นาม โคตฺตาทโย.
๑๔. ตุมหากํ ปุริสํ ปรีคฺโคโห.
๑๕. ตยิ ปุริสสฺมี โกจิ ปสฺสีทติ.
๑๖. ตุมहेสุ ปุริเสสุ เกจิ ปสฺสีทฺนฺติ.

อิติ ปจฺโม ปาโจ.

ตุมฺหคัप्พ (๒)

๑. ตฺวํ อิตฺถีปิ โอทนํ ภูตฺวา คจฺฉาหิ.
๒. ตุมฺเห อิตฺถิโย โอทนํ ภูตฺวา คจฺฉถ.
๓. ตฺวํ อิตฺถี ปุณฺณํ การยติ ปุริโส.
๔. ตุมฺเห อิตฺถิโย ปุณฺณานิ กาเรนฺติ ปุริสา.
๕. ตยา อิตฺถิยาปิ ฐณฺณํ ภาชฺชเต.
๖. ตุมฺเหหิ อิตฺถีหิ ฐณฺณานิ ภาชฺชนฺเต.
๗. ตยา อิตฺถิยา ทุกฺขํ ปาปุณฺณาติ โกจิ.
๘. ตุมฺเหหิ อิตฺถีหิ สุขํ ปาปุณฺณาติ สามิ.
๙. ตฺยหํ อิตฺถิยา อารณฺํ เทติ สามิ.
๑๐. ตุมฺหากํ อิตฺถีนํ อารณฺํ เทติ สามิ.
๑๑. ตยา อิตฺถิยา อเปติ โย โกจิ.
๑๒. ตุมฺเหหิ อิตฺถีหิ อเปนฺติ เย เกจิ.
๑๓. ตฺยหํ อิตฺถิยา ปุตฺตาปิ พหฺว โหนฺติ.
๑๔. ตุมฺหากํ อิตฺถีนํ วตฺถาภรณานิ โหนฺติ.
๑๕. ตฺวยิ อิตฺถิยา ปน มนํ ปตฺติฏฺจิตฺตํ.
๑๖. ตุมฺเหสุ อิตฺถีสุ ปน มนานิ ปตฺติฏฺจิตฺตานิ.

อิตฺติ ทฺติโย ปาโส.

ตุมหคัพท (๓)

๑. ตุํว จิตตุํ ปน อารมมณํ จินฺเตติ.
๒. ตุมฺเห จิตฺตานิ อารมมณํ จินฺเตถ.
๓. ตุํว จิตตุํ สลฺยเมสฺสนฺติ เย เกจิ.
๔. ตุมฺเห จิตฺตานิ สลฺยเมสฺสนฺติ เย เกจิ.
๕. ตยา จิตฺเตน กมฺมผลํ อนุภฺตตุํ.
๖. ตุมฺเหหิ จิตฺเตหิ กมฺมผลํ อนุภฺตตุํ.
๗. ตยา จิตฺเตน พุทฺธํ สรติ สปุริโส.
๘. ตุมฺเหหิ จิตฺเตหิ พุทฺธํ สรฺนฺติ สปุริสา.
๙. ตฺยหํ จิตฺตสฺส โอวาทํ เทติ โเกจิ.
๑๐. ตุมฺหากํ จิตฺตานํ โอวาทํ เทนฺติ เกจิ.
๑๑. ตยา จิตฺตมฺหา โข ปน ภยํ อุปฺปชฺชติ.
๑๒. ตุมฺเหหิ จิตฺเตหิ ปน ภยานิ อุปฺปชฺชนฺติ.
๑๓. ตฺยหํ จิตฺตสฺส ปรีวิตกฺโก อุทปาถิ.
๑๔. ตุมฺหากํ จิตฺตานํ ปรีวิตกฺโก อุทปาถิ.
๑๕. ตยิ จิตฺเต โข ปน กุสลจิตฺตํ ปตฺติภฺจติ.
๑๖. ตุมฺहेสุ จิตฺเตสุ กุสลจิตฺตานิ ปตฺติภฺจิตานิ.

อติ ตติโย ปาโง.

อมหคัพท (๑)

๑. อหํ ปุริโสปี ปุณฺณํ กโรมิ.
๒. มยํ ปุริสา ปน ปุณฺณํ กโรม.
๓. มมํ ปุริสํ ปุณฺณํ การาเปติ.
๔. อมฺเห ปุริเส ปุณฺณานิ การาเปติ.
๕. มया ปุริเสน กมฺมผลํ อนุภฺตุตํ.
๖. อมฺเหหิ ปุริเสหิ กมฺมผลํ อนุภฺตุตํ.
๗. มया ปุริเสน เอกจฺจเ สุจฺรติ.
๘. อมฺเหหิ ปุริเสหิ เอกจฺจเ สุจฺรนฺติ.
๙. อมฺหํ ปุริสสฺส ฐนํ ททาติ ฐนฺวา.
๑๐. อมฺหากํ ปุริสํ ฐนํ ททาติ ฐนฺวา.
๑๑. มया ปุริสสฺมา อเปติ เอกจฺจเ.
๑๒. อมฺเหหิ ปุริเสหิ ภายานิ อฺปฺปชฺชนฺติ.
๑๓. อมฺหํ ปุริสสฺส นาม โคตฺตาทิ.
๑๔. อมฺหากํ ปุริสํ ปรีคฺคโห โหติ.
๑๕. มยิ ปุริสสฺมี ปรีทติ โย โภจิ.
๑๖. อมฺहेสุ ปุริเสสุ เอกจฺจเ สุวฺตโม.

อิติ จตฺตฺโต ปาโง.

อัมหคััพท์ (๒)

๑. อหิ กณฺญา ปน ปุณฺณํ กโรมิ.
  ๒. มยํ กณฺญาโย ปุณฺณานิ กโรม.
  ๓. มมํ กณฺณํ ปุณฺณํ การาเปติ.
  ๔. อมฺเห กณฺญาโย ปุณฺณํ การาเปติ.
  ๕. มยา กณฺญาโย โอทโน ปจฺจเต.
  ๖. อมฺเหหิ กณฺญาหิ โอทโน ปจฺจเต.
  ๗. มยา กณฺญาโย สุขทุกฺขา ปาปุณฺนาติ.
  ๘. อมฺเหหิ กณฺญาหิ สุขทุกฺขํ ปาปุณฺนาติ.
  ๙. อมฺหํ กณฺญาโย อารณํ เทติ.
  ๑๐. อมฺหากํ กณฺญานํ อารณํ เทติ.
  ๑๑. มยา กณฺญาโย อยํ กณฺญา หีณา.
  ๑๒. อมฺเหหิ กณฺญาหิ อยํ กณฺญา อธิกา.
  ๑๓. อมฺหํ กณฺญาโย วตฺถารณานิ โหนฺติ.
  ๑๔. อมฺหากํ กณฺญานํ ปรีคฺคฺโห โหติ.
  ๑๕. มยิ กณฺญาโย เม มนํ นปฺติจฺจิตํ.
  ๑๖. อมฺเหสุ กณฺญาสุ เม มนํ ปฺติจฺจิตํ.
- อิติ ปณฺจโม ปาโจ.

อมหคัพท (๓)

๑. อหํ จิตตํ ปน อารมมณํ วิชาเนาหิ.
  ๒. มยํ จิตตานิ อารมมณํ วิชาเนาถ.
  ๓. มมํ จิตตํ สลยเมสสนุติ เอกจุเจ.
  ๔. อมเห จิตตานิ สลยเมสสนุติ เกจิ.
  ๕. มยา จิตเตน กมมผลํ อนุภุตตํ.
  ๖. อมเหหิ จิตเตหิ กมมผลํ อนุภุตตํ.
  ๗. มยา จิตเตน พุทฺธํ สรติ สปุปริโส.
  ๘. อมเหหิ จิตเตหิ พุทฺธํ สรติ สพุโร.
  ๙. มมํ จิตตสฺส โอวาทํ เทติ โกจิ.
  ๑๐. อมหากํ จิตตานิ โอวาทํ เทนติ เกจิ.
  ๑๑. มยา จิตตสฺมา ปน ภยํ อปุปชฺชติ.
  ๑๒. อมเหหิ จิตเตหิ ภยานิ อปุปชฺชนุติ.
  ๑๓. มมํ จิตตสฺส ปริวิตกโก อหปาหิ.
  ๑๔. อมหากํ จิตตานิ ปริวิตกโก โหติ.
  ๑๕. มยิ จิตเต ปน กุสลจิตตํ ปตัญฺจิตตํ.
  ๑๖. อมहेสฺสุ จิตเตสฺสุ กุสลจิตตานิ ปตัญฺจิตตานิ.
- อิติ ฉฺฉโจ ปาโง.

เต เม โว โน

๑. คามั โว ปน คจฺเจยฺยาถ.
๒. คามั โน ปน คจฺเจยฺยาม.
๓. ปหาย โว ภิกฺขเว คมิสฺสามิ.
๔. มา โน อชฺช ปน วิกฺกตฺติสฺสุ.
๕. กตเมว เต ปน ตั กมฺมํ.
๖. กตเมว เม ปน ตั กมฺมํ.
๗. กตเมว โว ปน กุสลกมฺมํ.
๘. กตเมว โน ปน กุสลกมฺมํ.
๙. ททามิ เต ปน คามวฺรานิ ปญฺจ.
๑๐. ททahi เม คามวฺริ ตฺวมฺปิ.
๑๑. ฐมฺมํ โว ภิกฺขเว เทสิสฺสามิ.
๑๒. สัวิภาเชถ โน รชฺเชน.
๑๓. มนุสฺสสฺเสว เต สีสํ ปน.
๑๔. ปหฺตุตํ เม ปน ฐนํ สกฺก.
๑๕. ตฺถุจฺเจสฺสมิยา โว ปน ปกตฺติยา.
๑๖. สตุถา โน ภควา อนฺนปฺปตฺโต.

โว โน เต เมติ รูปานิ ปทานิ ปทโต ยโต
 ตโต นามิกปนฺตีสฺสุ นตฺถ วุตฺตานิ ตานิ เม.
 ปจฺจตฺเต อฺปปโยเค จ กรเณ สมฺปทานิเย
 สามีสฺส วจเน เจว โว โน สทฺโท ปวตฺตติ.
 กรเณ สมฺปทานเ จ สามิอตุเถ จ อาคโต
 เต เม สทฺโทติ วิญญฺเอยโย วิญญฺนา นยทสฺสินาติ.

อิติ สุตตโม ปาโฐ.

อิติ ปทมัญชรียา อลิจฺจสทฺพนามานํ ปญฺจโม ปริจฺเจโท.

ปริจเฉทที่ ๖ ตีลิ่งค์สังขยา พหูพจน์

ทิวีสังขยา ขยายปุงลิ่งค์

๑. เทว มหาราชาโน รชชํ กาเรนติ.
๒. เทวปี มหาราชาโน อุปสงกมติ.
๓. ทวีหิ มหาราชาเฮหิ สงคาโม กโต.
๔. ทวีหิ มหาราชาเฮหิ รฏฐวาสิโน ชีวนติ.
๕. ทิวินฺนํ มหาราชานํ ปนฺนาการํ เทติ.
๖. ทวีหิ มหาราชาเฮหิ ภยานิ อุปฺปชฺชนติ.
๗. ทิวินฺนํ มหาราชานํ ปรีคฺโคโห โหติ.
๘. ทวีสุ มหาราชาเฮสุ มนานิ ปตีฏฐิตานิ.

ทิวีสังขยา ขยายอิตถीलิ่งค์

๑. เทว กณฺณาโย ปุณฺณานิ กโรนติ.
๒. เทว กณฺณาโย ปุณฺณานิ การาเปติ.
๓. ทวีหิ กณฺณาหิ ปุณฺณานิ กตานิ.
๔. ทวีหิ กณฺณาหิ สุขทุกุขํ ปาปุณฺณาติ.
๕. ทิวินฺนํ กณฺณานํ อากฺรณานิ เทติ.
๖. ทวีหิ กณฺณาหิ อัยํ กณฺณา อธิกา.
๗. ทิวินฺนํ กณฺณานํ วตฺถาภรณํ โหติ.
๘. ทวีสุ กณฺณาสุ มนานิ ปตีฏฐิตานิ.

ทวิสังขยา ขยายนปุงสกลิงค์

๑. เทว กุลานิ ทานาทิกุสลํ กโรนฺติ.
๒. เทว กุลานิ ทานาทิกุสลํ การาเปติ.
๓. ทวีหิ กุเลหิ สงฺฆเ โภชาปิโต.
๔. ทวีหิ กุเลหิ สฺขํ ปาปุณาติ สงฺฆเ.
๕. ทฺวินฺนํ กุลาณํ สกุการํ กโรนฺติ เกจิ.
๖. ทวีหิ กุเลหิ อเปติ เอกจฺจเ ปุคฺคโล.
๗. ทฺวินฺนํ กุลาณํ นาม โคตฺตาทโย.
๘. ทวีสุ กุเลสฺ เม จิตฺตํ ปตฺติจฺจิตฺตํ.

อิติ ปจฺโม ปาโจ.

ติสังขยา ขยายนปุงสกลิงค์

๑. ตโย ปุริสา ปน วิหารํ กโรนฺติ.
๒. ตโย ปุริเส อฺปคจฺจติ เอกจฺจเ.
๓. ตีหิ ปุริเสหิ วิหาโร การาปิโต.
๔. ตีหิ ปุริเสหิ ชีวนฺติ เย เกจิ.
๕. ตินฺนํ ปุริสาณํ ฐนํ เทติ ฐนวา.
๖. ตีหิ ปุริเสหิ ภายานิ อฺปฺปชฺชนฺติ.
๗. ตินฺนํ ปุริสาณํ ปรีคฺคโห โหติ.
๘. ตีสฺ ปุริเสสฺ ปสฺสตีติ โย โภจิ.

ติสังขยา ขยายอิติลิ่งค์

๑. ติสฺโส อิติโย ปุณฺณานิ กโรนฺติ.
๒. ติสฺโส อิติโย ปุณฺณานิ การฺยาเปติ.
๓. ตีหิ อิติหิ สงฺโฆ ภตฺตํ โภชาปิโต.
๔. ตีหิ อิติหิ ชีวนฺติ เอกจฺโจ ปุริโส.
๕. ติสฺสนฺนํ อิติถฺนํ อารณฺยานิ เทติ.
๖. ตีหิ อิติหิ อเปติ เอกจฺโจ ปุริโส.
๗. ติสฺสนฺนํ อิติถฺนํ อารณฺยานิ โหณฺติ.
๘. ติสฺสู อิติสฺสู ปสฺสิตฺติ เอกจฺโจ ปุริโส.

ติสังขยา ขยายนปฺงสกลิ่งค์

๑. ตีนิ กุลาณิ ปุณฺณานิ กโรนฺติ.
๒. ตีนิ กุลาณิ ปุณฺณานิ การฺยาเปติ.
๓. ตีหิ กุเลหิ ปุณฺณานิ กรียฺยนฺเต.
๔. ตีหิ กุเลหิ ชีวนฺติ เย เกจิ.
๕. ตินฺณนฺนํ กุลานํ ฐนํ เทติ ฐนฺวา.
๖. ตีหิ กุเลหิ ภยานิ น อฺบุปฺชชฺนฺติ.
๗. ตินฺณนฺนํ กุลานํ มหาโภโค โหติ.
๘. ติสฺสู กุเลสฺสู ปสฺสิตฺติ เอกจฺโจ ปุริโส.

อิติ ทฺติโย ปาโจ.

จดสังขยา ขยายปungลิงค์

๑. จตุตาโร มหารราชา รชชํ กรโนติ.
๒. จตุตาโร มหาราเช อุกคจจติ เอกจโจ.
๓. จตุหิ มหาราเชหิ ปุณณานิ กริยฺยนฺเต.
๔. จตุหิ มหาราเชหิ ชีวนฺติ มหาชนา.
๕. จตฺตุนํ มหาราชาณํ ปนฺนาการํ เทนฺติ.
๖. จตุหิ มหาราเชหิ ภายานิ อุกฺปชฺชุนฺติ.
๗. จตฺตุนํ มหาราชาณํ อากฺรณํ โหติ.
๘. จตฺตฺสฺ มหาราเชสฺ ปสฺสิตฺติ มหาชนโน.

จดสังขยา ขยายอิติลึงค์

๑. จตฺสฺโส กณฺณาโย ปุณฺณานิ กรโนติ.
๒. จตฺสฺโส กณฺณาโย ปุณฺณานิ การาเปติ.
๓. จตุหิ กณฺณาหิ สงฺโฆ ฆตฺตํ โภชาปิโต.
๔. จตุหิ กณฺณาหิ วรํ ปาปฺณนฺติ ปุริสา.
๕. จตฺตฺสนฺนํ กณฺณานํ อากฺรณานิ เทนฺติ.
๖. จตุหิ กณฺณาหิ อัยํ กณฺณา อธิกา.
๗. จตฺตฺสนฺนํ กณฺณานํ อากฺรณํ โหติ.
๘. จตฺตฺสฺ กณฺณาสุ ปสฺสิตฺติ เอกจโจ ปุริโส.

จตุสังขยา ขยายนปุงสกลิงค์

๑. จตุตารี กุลานิ พหุํ ปุณฺณํ กรโณติ.
๒. จตุตารี กุลานิ อุปคจฺจนฺติ เอกจฺเจ.
๓. จตุหิ กุเลหิ วิหาโร การापียเต.
๔. จตุหิ กุเลหิ ชีวฺนฺติ เอกจฺเจ ปุริสา.
๕. จตุณฺนํ กุลานํ สกุการํ กรโณติ.
๖. จตุหิ กุเลหิ อเปฺนฺติ เอกจฺเจ.
๗. จตุณฺนํ กุลานํ นาม โคตฺตาทโย.
๘. จตุสุ กุเลสฺ ปสฺสฺหติ มหาชนो.

อิตติ ตติโย ปาโโจ.

ปญจสังขยา ติลิงค์ (๑)

๑. ปญจ มหาภูตา ติฏฺฐจฺนฺติ.
๒. ปญจ มหาภูเต ปสฺสฺหติ.
๓. ปญจหิ มหาภูเตหิ กตานิ.
๔. ปญจหิ มหาภูเตหิ สฺจฺรติ.
๕. ปญจณฺนํ มหาภูตานํ ทียเต.
๖. ปญจหิ มหาภูเตหิ อเปฺติ.
๗. ปญจณฺนํ มหาภูตานํ สนฺตกํ.
๘. ปญจสุ มหาภูเตสุ ปติฏฺฐจฺติ.

ปณฺจสังขยา ตีลิ่งค์ (๒)

๑. ปณฺจ มหาภูตา ปน ตีฏฺจนฺตติ.
๒. ปณฺจ อภิกวิทาโร ตีฏฺจนฺตติ.
๓. ปณฺจ ปุริสา ปน ตีฏฺจนฺตติ.
๔. ปณฺจ ภูมียโย ปน โหนฺตติ.
๕. ปณฺจ กณฺณายโย ปน ตีฏฺจนฺตติ.
๖. ปณฺจ มหาภูตานิ ตีฏฺจนฺตติ.
๗. ปณฺจ จิตฺตานิ อุปฺปชฺชนฺตติ.
เอวํ สพฺพตฺถ โยเชตฺตพฺพํ.

อิติ จตฺตฺถเภา ปาโง.

ฉสังขยา ตีลิ่งค์

๑. ฉ มหาภูตา ปน ตีฏฺจนฺตติ.
๒. ฉ อภิกวิทาโร ปสฺสตี.
๓. ฉหิ ปุริเสหิ กมฺมํ กตํ.
๔. ฉนฺนํ ภูมินํ รุจฺจติ โกจติ.
๕. ฉหิ กณฺณายโย อเปตี เอกจฺจเ.
๖. ฉนฺนํ ภูตานํ สนฺตํ โหตี.
๗. ฉสฺส ปน จิตฺเตสฺส ปตีฏฺจติ.

สตุตสังขยา ตีลิ่งค์

๑. สตุต มหาภูตา ปน ตีฏฺจนฺติ.
๒. สตุต อภิภวิตาโร ปสฺสตี.
๓. สตุตฺหิ ปุริเสหิ กมฺมํ กตฺ.
๔. สตุตฺนฺนํ ภูมีนํ รุจฺจตี โกจฺ.
๕. สตุตฺหิ กณฺณภาหิ อเปตี เอกจฺจเ.
๖. สตุตฺนฺนํ ภูตानํ สนฺตกํ โหตี.
๗. สตุตฺสฺ ปน จิตฺเตสฺ ปตฺติฏฺจิตฺ.

อิติ ปณฺจโม ปาโ.

อฏฺจสังขยา ตีลิ่งค์

๑. อฏฺจ มหาภูตา ปน ตีฏฺจนฺติ.
๒. อฏฺจ อภิภวิตาโร ปสฺสตี.
๓. อฏฺจฺหิ ปุริเสหิ กมฺมํ กตฺ.
๔. อฏฺจฺนฺนํ ภูมีนํ รุจฺจตี โกจฺ.
๕. อฏฺจฺหิ กณฺณภาหิ อเปตี โกจฺ.
๖. อฏฺจฺนฺนํ ภูตानํ สนฺตกํ โหตี.
๗. อฏฺจฺสฺ ปน จิตฺเตสฺ ปตฺติฏฺจิตฺ.

นวสังขยา ตีลิ่งค์

๑. นว มหาภูตา ปน ตีฏจนฺติ.
๒. นว อภิภวิตาโร ปสฺสตี.
๓. นวหิ ปุริเสหิ กมมํ กตํ.
๔. นวนนํ ภูมินํ รุจฺจตี โกจิ.
๕. นวหิ กณฺณหาหิ อเปตี โกจิ.
๖. นวนนํ ภูตานํ สนฺตกํ โหตี.
๗. นวสุ ปน จิตฺเตสุ ปตีฏฺจิตํ.

อิติ ฉฏฺโง ปาโง.

ทสสังขยา ตีลิ่งค์

๑. ทส มหาภูตา ปน ตีฏจนฺติ.
๒. ทส อภิภวิตาโร ปสฺสตี.
๓. ทสหิ ปุริเสหิ กมมํ กตํ.
๔. ทสนนํ ภูตานํ รุจฺจตี โกจิ.
๕. ทสหิ กณฺณหาหิ อเปตี โกจิ.
๖. ทสนนํ ภูตานํ สนฺตกํ โหตี.
๗. ทสสุ ปน จิตฺเตสุ ปตีฏฺจิตํ.

เอกาทสสังขยา ติลิงค์

๑. เอกาทส มหาภูตา ติฏฺฐนฺติ.
๒. ทฺวาทส อภิวิตาโร ติฏฺฐนฺติ.
๓. เตรส ปุริสา ปน ติฏฺฐนฺติ.
๔. จุททส ภูมियो ปน โหนฺติ.
๕. ปญจทส กณฺณายो ปน ติฏฺฐนฺติ.
๖. โสสส ภูตานิ ปน ติฏฺฐนฺติ.
๗. สตฺตรส จิตฺตานิ อุปฺปชฺชนฺติ.

อฏฺฐารสสังขยา ติลิงค์

๑. อฏฺฐารส มหาภูตา ปน ติฏฺฐนฺติ.
๒. อฏฺฐารส อภิวิตาโร ปสฺสตี.
๓. อฏฺฐารสฺหิ ปุริเสหิ กมฺมํ กตํ.
๔. อฏฺฐารสนนํ ภูมินํ รุจฺจตี.
๕. อฏฺฐารสฺหิ กณฺณายหิ อเปตี โกจฺจิ.
๖. อฏฺฐารสนนํ ภูตานิ สนฺตกํ.
๗. อฏฺฐารสสุ จิตฺเตสุ ปตฺติฏฺฐิตํ.

อิติ สตฺตโม ปาโจ.

อิติ ปทมณฺชริยา พหฺวจนฺสงฺขยานามานํ ฉนฺนุโจ ปริจฺเฉทो.

ปริจนเทที่ ๗ สังขยา อิตถิลิงค์ เอกพจน์

๑. เอกนวิสติ เอกนวิสํ อิจจาทปิ.
๒. เอกนวิสาย เอกนวิสายํ.
๓. เอกนวิสติ ภิกขุปี ตัญจนติ.
๔. เอกนวิสํ ภิกขุปี ปสฺสตี.
๕. เอกนวิสาย ภิกขุหิ ธมฺโม เทลิตโต.
๖. เอกนวิสาย กณฺณหาหิ กมฺมํ กตํ.
๗. เอกนวิสาย จิตฺเตหิ กมฺมํ กตํ.
๘. เอกนวิสาย ภิกขุณํ จิวรํ เทติ.
๙. เอกนวิสาย กณฺณนํ ฌนํ เทติ.
๑๐. เอกนวิสาย จิตฺตานํ ปน รุจฺจตี.
๑๑. เอกนวิสาย ภิกขุหิ อเปตี โกจิ.
๑๒. เอกนวิสาย กณฺณหาหิ อเปตี โกจิ.
๑๓. เอกนวิสาย จิตฺเตหิ อเปตี โกจิ.
๑๔. เอกนวิสาย ภิกขุณํ สนฺตกํ.
๑๕. เอกนวิสาย กณฺณนํ สนฺตกํ.
๑๖. เอกนวิสาย จิตฺตานํ สนฺตกํ.
๑๗. เอกนวิสาย ภิกขุสฺส ปตฺติฏฺจิตํ.
๑๘. เอกนวิสาย กณฺณสฺส ปตฺติฏฺจิตํ.
๑๙. เอกนวิสายํ จิตฺเตสฺส ปตฺติฏฺจิตํ.

อิตติ ปจฺโม ปาโจ.

ขยายปุงลึงค์

๑. เอกุณวีสติ ภิกขุปี ติฏฺฐนฺติ.
๒. เอกุณวีสติ ภิกขุปี ปสฺสตี.
๓. เอกุณวีสติยา ภิกขุหิ เทลิตฺโต.
๔. เอกุณวีสติยํ ภิกขุสุ ปตฺติฏฺฐิตํ.

ขยายอิตถิลิงค์

๑. เอกุณวีสติ กณฺณายิ ติฏฺฐนฺติ.
๒. เอกุณวีสติ กณฺณายิ ปสฺสตี.
๓. เอกุณวีสติยา กณฺณาหิ กมฺมํ กตํ.
๔. เอกุณวีสติยํ กณฺณาสุ ปตฺติฏฺฐิตํ.

ขยายนปุงสกลิงค์

๑. เอกุณวีสติ จิตฺตานิ อฺปฺปชฺชนฺติ.
๒. เอกุณวีสติ จิตฺตานิ ปสฺสตี.
๓. เอกุณวีสติยา จิตฺเตหิ กมฺมํ กตํ.
๔. เอกุณวีสติยํ จิตฺเตสุ ปตฺติฏฺฐิตํ.

อิตฺติ ทฺตฺติโย ปาโจะ.

ขยายปุงลึงค์

๑. วีสติ ภิกฺขโว ติฏฺฐนฺติ.
๒. วีสติ ภิกฺขโว ปสฺสตี.
๓. วีสติยา ภิกฺขุหิ เทลิตฺโต.
๔. วีสติยํ ภิกฺขุสุ ปตฺติฏฺฐิตํ.

ขยายอิติลึงค์

๑. วีสติ กณฺณาโยปิ ติฏฺฐจฺนฺติ.
๒. วิสตี กณฺณาโยปิ ปสฺสตี.
๓. วีสติยา กณฺณาหิ กมฺมํ กตฺ.
๔. วิสตียํ กณฺณาสุ ปติฏฺฐจฺติ.

ขยายนปุงสกลึงค์

๑. วีสติ จิตฺตานิ อฺบุปฺพชฺชนฺติ.
๒. วิสตี จิตฺตานปิ ปสฺสตี.
๓. วีสติยา จิตฺเตหิ กมฺมํ กตฺ.
๔. วิสตียํ จิตฺเตสุ ปติฏฺฐจฺติ.
๕. วีสํ วีสํ วีสาย วีสายํ.

ตถา เอกวีส ทฺวาวีส พาวีส เตวีส จตุวีส อิจฺจาหิปี.

อิติ ตติโย ปาโจ.

ขยายปุงลึงค์

๑. तीส ภิกฺขुवो ตिฏฺฐจฺนฺติ.
๒. तीส ภิกฺขुवो ปสฺสตี.
๓. तीสาย ภิกฺขุหิ เทลิตฺโต.
๔. तीสายํ ภิกฺขุสุ ปติฏฺฐจฺติ.

ขมายอิตถิลิงค์

๑. तीस कण्वायोपि दिग्वज्रुति.
๒. तीस कण्वायोपि पसुसति.
๓. तीसय कण्वाहि कमम् गतं.
๔. तीसयं कण्वासु पतिग्वज्रुति.

ขयानपुंसกลิงค์

๑. तीस जित्तानि उप्पुषुषुति.
- ॒ ๒. तीस जित्तानिपि पसुसति.
๓. तीसय जित्तदेहि कमम् गतं.
๔. तीसयं जित्तदेसु पतिग्वज्रुति.

इति जटुटुगे पाजे.

ขयानपुंसलिंगค์

๑. जटुतालีส गिगुखवे दिग्वज्रुति.
- ॒ ๒. जटुतालีสं गिगुखवे पसुसति.
๓. जटुतालีสय गिगुखुहि गेलिटो.
๔. जटुतालีสयं गिगुखुसु पतिग्वज्रुति.

ขयानอิตถิลิงค์

๑. जटुतालีส कण्वायोपि दिग्वज्रुति.
- ॒ ๒. जटुतालีสं कण्वायोपि पसुसति.

๓. จตุตาลีสาย กณฺหาหิ กมฺมํ กตฺตํ.
๔. จตุตาลีสายํ กณฺหาสุ ปตฺติฏฺจิตฺตํ.

ขยายนปุงสกลิงค์

๑. จตุตาลีส จิตฺตานิปี อฺบุปฺพชฺชนฺตติ.
๒. จตุตาลีสํ จิตฺตานิปี ปสฺสตี.
๓. จตุตาลีสาย จิตฺเตหิ กมฺมํ กตฺตํ.
๔. จตุตาลีสายํ จิตฺเตสุ ปตฺติฏฺจิตฺตํ.
๕. จตุตารีส อิจฺจาทีปี.

อิติ ปณฺจโม ปาโจ.

ขยายปุงลึงค์

๑. ปณฺหาสาย ภิกฺขโว ติฏฺฐนฺตติ.
๒. ปณฺหาสายํ ภิกฺขโว ปสฺสตี.
๓. ปณฺหาสาย ภิกฺขุหิ เทลิตฺโต.
๔. ปณฺหาสายํ ภิกฺขุสุ วตฺติฏฺจิตฺตํ.

ขยายอิตถीलึงค์

๑. ปณฺหาสาย กณฺหาโยปี ติฏฺฐนฺตติ.
๒. ปณฺหาสํ กณฺหาโยปี ปสฺสตี.
๓. ปณฺหาสาย กณฺหาหิ กมฺมํ กตฺตํ.
๔. ปณฺหาสายํ กณฺหาสุ ปตฺติฏฺจิตฺตํ.

ขยายนปุงสกลิงค์

- ๑. ปณฺณาส จิตฺตานปิ อุปฺปชฺชนฺติ.
  - ๒. ปณฺณาสํ จิตฺตานปิ ปสฺสตี.
  - ๓. ปณฺณาสาย จิตฺเตหิ กมฺมํ กตํ.
  - ๔. ปณฺณาสายํ จิตฺเตสุ ปตฺติฏฺจิตํ.
- ตถา ปณฺณาส ปณฺณาสํ ปณฺณาสาย ปณฺณาสายํ.
- อิติ ฉฺฉฺโจ ปาโจ.

ขยายปุงลิ่งค์

- ๑. สภฺจฺจิ ภิกฺขโวปิ ติฏฺฐจฺนฺติ.
- ๒. สภฺจฺจิํ ภิกฺขโวปิ ปสฺสตี.
- ๓. สภฺจฺจฺยา ภิกฺขุหิ เทลิตฺโต.
- ๔. สภฺจฺจฺยํ ภิกฺขุสุ ปตฺติฏฺจิตํ.

ขยายอิตถीलิ่งค์

- ๑. สภฺจฺจิ กณฺณายปิ ติฏฺฐจฺนฺติ.
- ๒. สภฺจฺจิํ กณฺณายปิ ปสฺสตี.
- ๓. สภฺจฺจฺยา กณฺณาหิ กมฺมํ กตํ.
- ๔. สภฺจฺจฺยํ กณฺณาสุ ปตฺติฏฺจิตํ.

ขยายนปุงสกลิ่งค์

- ๑. สภฺจฺจิ จิตฺตานปิ อุปฺปชฺชนฺติ.
- ๒. สภฺจฺจิํ จิตฺตานปิ ปสฺสตี.

๓. สฏฺฐิจิยา จิตฺเตหิ กมฺมํ กตฺตํ.

๔. สฏฺฐิจิยํ จิตฺเตสุ ปตฺติภูจิจิตฺตํ.

อิติ สดตฺตโม ปาโจ.

ขยายพุงลิงค์

๑. สดตฺตติ ภิกฺขโวปิ ติฏฺฐจฺนฺติ.

๒. สดตฺตตี ภิกฺขโวปิ ปสฺสตี.

๓. สดตฺตติยา ภิกฺขุหิ เทลิตฺโต.

๔. สดตฺตติยํ ภิกฺขุสุ ปตฺติภูจิจิตฺตํ.

ขยายอิติลึงค์

๑. สดตฺตติ กณฺณาโยปิ ติฏฺฐจฺนฺติ.

๒. สดตฺตตี กณฺณาโยปิ ปสฺสตี.

๓. สดตฺตติยา กณฺณาหิ กมฺมํ กตฺตํ.

๔. สดตฺตติยํ กณฺณาสุ ปตฺติภูจิจิตฺตํ.

ขยายนพุงสกลิงค์

๑. สดตฺตติ จิตฺตานิปิ อฺปปชฺชนฺติ.

๒. สดตฺตตี จิตฺตานิปิ ปสฺสตี.

๓. สดตฺตติยา จิตฺเตหิ กมฺมํ กตฺตํ.

๔. สดตฺตติยํ จิตฺเตสุ ปตฺติภูจิจิตฺตํ.

สดตฺตริ อิจฺจาทีปิ.

อิติ อฏฺฐโม ปาโจ.

ขยายปุงลึงค์

๑. อสึติ ภิกขุโวปี ติฏฺฐจฺนฺติ.
๒. อสึตี ภิกขุโวปี ปสฺสตี.
๓. อสึติยา ภิกขุหิ เทลิตฺโต.
๔. อสึติยํ ภิกขุสุ ปตฺติฏฺฐจฺติ.

ขยายอิตถิลิงค์

๑. อสึติ กณฺณาโยปี ติฏฺฐจฺนฺติ.
๒. อสึตี กณฺณาโยปี ปสฺสตี.
๓. อสึติยา กณฺณาหิ กมฺมํ กตฺตํ.
๔. อสึติยํ กณฺณาสุ ปตฺติฏฺฐจฺติ.

ขยายนปุงสกลิงค์

๑. อสึติ จิตฺตานิปี อฺปฺปชฺชจฺนฺติ.
๒. อสึตี จิตฺตานิปี ปสฺสตี.
๓. อสึติยา จิตฺเตหิ กมฺมํ กตฺตํ.
๔. อสึติยํ จิตฺเตสุ ปตฺติฏฺฐจฺติ.

อิติ นวโม ปาโจ.

ขยายปุงลึงค์

๑. นวุติ ภิกขุโวปี ติฏฺฐจฺนฺติ.
๒. นวุตี ภิกขุโวปี ปสฺสตี.

๓. นวติยา ภิกขุหิ เทลิตโต.
๔. นวติยํ ภิกขุสุ ปติฏฺฐจิตํ.

ขยายอิติลึงค์

๑. นวติ กณฺณาโยปิ ติฏฺฐจฺนฺติ.
๒. นวตี กณฺณาโยปิ ปสฺสตี.
๓. นวติยา กณฺณาหิ กมฺมํ กตํ.
๔. นวติยํ กณฺณาสุ ปติฏฺฐจิตํ.

ขยายนปุงสกลึงค์

๑. นวติ จิตฺตานปิ อฺปปชฺชนฺติ.
  ๒. นวตี จิตฺตานปิ ปสฺสตี.
  ๓. นวติยา จิตฺเตหิ กมฺมํ กตํ.
  ๔. นวติยํ จิตฺเตสุ ปติฏฺฐจิตํ.
- ตถา เอกนวติ อิจฺจาหิปี.

อิติ ทสโม ปาโจ.

อิติ ปทุมธานีฯ สงฺฆยานามานํ สุตตโม ปริจฺเจโท.

ปริจเฉทที่ ๘ สังขยา นปฺงสกลิงค์ ทวิพจน์

๑. สตํ ภิกฺขโว ปน ติฏฺฐนฺติ.
  ๒. สตานิ ภิกฺขโว ปน ติฏฺฐนฺติ.
  ๓. สตํ ภิกฺขโว ปน ปสฺสตี.
  ๔. สตานิ ภิกฺขโว ปน ปสฺสตี.
  ๕. สเตน ภิกฺขุหิ ฅมฺโม เทลิตโต.
  ๖. สเตหิ ภิกฺขุหิ ฅมฺมา เทลิตตา.
  ๗. สตสฺส ภิกฺขุณฺํ ทานํ ทเทยฺย.
  ๘. สตานํ ภิกฺขุณฺํ ทานํ ทเทยฺยํ.
  ๙. สตสฺมา ภิกฺขุหิ อเปตี โกจิ.
  ๑๐. สเตหิ ภิกฺขุหิ อเปนฺตี เกจิ.
  ๑๑. สตสฺส ภิกฺขุณฺํ ปตฺตจิวฺรานิ.
  ๑๒. สตานํ ภิกฺขุณฺํ ปตฺตจิวฺรานิ.
  ๑๓. สตสฺมี ภิกฺขุสฺสุ มนํ ปติฏฺฐิตํ.
  ๑๔. สเตสฺสุ ภิกฺขุสฺสุ มนํ ปติฏฺฐิตํ.
- เอวํ สหสฺสํ สหสฺसानีตี.
- โยเชตพฺพํ ทสสหสฺสํ สตสหสฺสํ ทสสตสหสฺสนฺติ.
- เอตถาปิ เอสวนโย.
- อัยํ ปเนตถ นโย.

๑. สต์ โข ภิกขุ โหนติ.
๒. สต์ โข อิตฺติโย โหนติ.
๓. สต์ โข ปิยาติ โหนติ.
๔. สหฺสฺสาทิสฺปิ เอเสว นโย.

อิติ ปจฺโม ปาโจ.

๑. ทสฺส คณฺนสฺส ทสฺศุณฺตี กตฺวา สต์ โหติ.
๒. สตสฺส ทสฺศุณฺตี กตฺวา สหฺสฺสํ โหติ.
๓. ทสฺสทสฺสสฺส ทสฺศุณฺตี กตฺวา สตสหฺสฺสํ โหติ,
ตํ ลกฺขณฺติ วุจฺจติ
๔. สตสทสฺสสฺส ทสฺศุณฺตี กตฺวา ทสฺสตสหฺสฺสํ โหติ.
๕. ทสฺสตสหฺสฺสสฺส ทสฺศุณฺตี กตฺวา โภฏฺติ โหติ.
๖. สตสทสฺसानํ สต์ โภฏฺติ นามาติ อตฺถเ.
๗. โภฏฺติสตสทสฺसानํ สต์ ปโภฏฺติ.
๘. ปโภฏฺติสตสทสฺसानํ สต์ โภฏฺติปฺโภฏฺติ.
๙. โภฏฺติปฺโภฏฺติ สตสทสฺसानํ สต์ นหฺตํ.
๑๐. นหฺตสตสทสฺसानํ สต์ นินฺนหฺตํ.
๑๑. นินฺนหฺตสตสทสฺसानํ สต์ อกฺโขหิณฺติ.
๑๒. อปฺโร นโย เอกํ ทสํ สต์ สหฺสฺสํ.
๑๓. ทสฺสทสฺสํ สตสทสฺสํ ทสฺสตสทสฺสํ.
๑๔. โภฏฺติ ปโภฏฺติ โภฏฺติปฺโภฏฺติ นหฺตํ.
๑๕. นินฺนหฺตํ อกฺโขหิณฺติติ เอวํ.
๑๖. เอกโต ปฏฺจาย คฺุณฺนิยมาณา อกฺโขหิณฺติ.

ทฺุติยจฺานํ หฺตฺวา ติฏฺจติ.

นว นาคสหัสธานี
 รเถ รเถ สตี อสุสา
 นเร นเร สตี กญฺญา
 เอสา อุกุโขภินี นาม
 อุกุโขภินี จ ภินฺฑู จ
 อหํ อพพญเจว
 อุปฺปลํ กุมฺภทญฺเจว
 กถานํ มหากถานํ
 กโหม กจฺจายเน เอโส
 ปาลิยนตุ กโหม เอวํ
 อพพํ อฏฺฐํ อหํ
 อุปฺปลํ ปุณฺฑริกํ จ

นาเค นาเค สตี รธา
 อสุเส อสุเส สตี นรา.
 เอเก กิสฺสํ สติตฺติโย
 ปุพฺพวาจริเยหิ ภาสิตาติ.
 อพฺพุทํ จ นิรพฺพุทํ
 อฏฺฐํ จ สุกฺคนฺธิกํ.
 ปุณฺฑริกํ ปทุมํ ตถา
 อสฺสฺเขยฺยฺยนฺติ ภาสิตโต.
 ปาลิยา โส วิรุชฺฌติ
 เวทิตพฺโพ นิรพฺพุทา.
 กุมฺภํ จ สุกฺคนฺธิกํ
 ปทฺมฺนฺติ ชิโนพฺพรวีติ.

อิติ ตติโย ปาโจ.

อิติ ปทมณฺชริยา สงฺขยานามานํ อฏฺฐโม ปริจฺเฉทो.

ปทมณฺชริยา ปกรณํ สมตฺตา.

สิทธิ รตฺถ.

